

comaproject.eu

**ΕΡΓΑΛΕΙΟΘΗΚΗ
ΣΥΝΗΓΟΡΙΑΣ
COMAP**

ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΤΕ ΚΑΙ
ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΤΕ ΤΗ ΔΥΝΑΜΗ ΤΩΝ
ΤΕΧΝΩΝ ΣΤΗ ΜΑΘΗΣΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ 6

Για ποιον προορίζεται αυτή 8
η εργαλειοθήκη;

Για ποιο λόγο μπορείτε να τη 8
χρησιμοποιήσετε;

Τι είναι η συνηγορία και 8
γιατί είναι σημαντική;

**ΠΩΣ ΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΕΤΕ
ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
ΣΥΝΗΓΟΡΙΑΣ;** 9

Χαρτογράφηση των
ενδιαφερομένων μερών 9

Ανάλυση SWOT 12

Ανάλυση πολιτικής 13

Θεσμικό περιβάλλον 13

Χρηματοοικονομικές διατάξεις ... 13

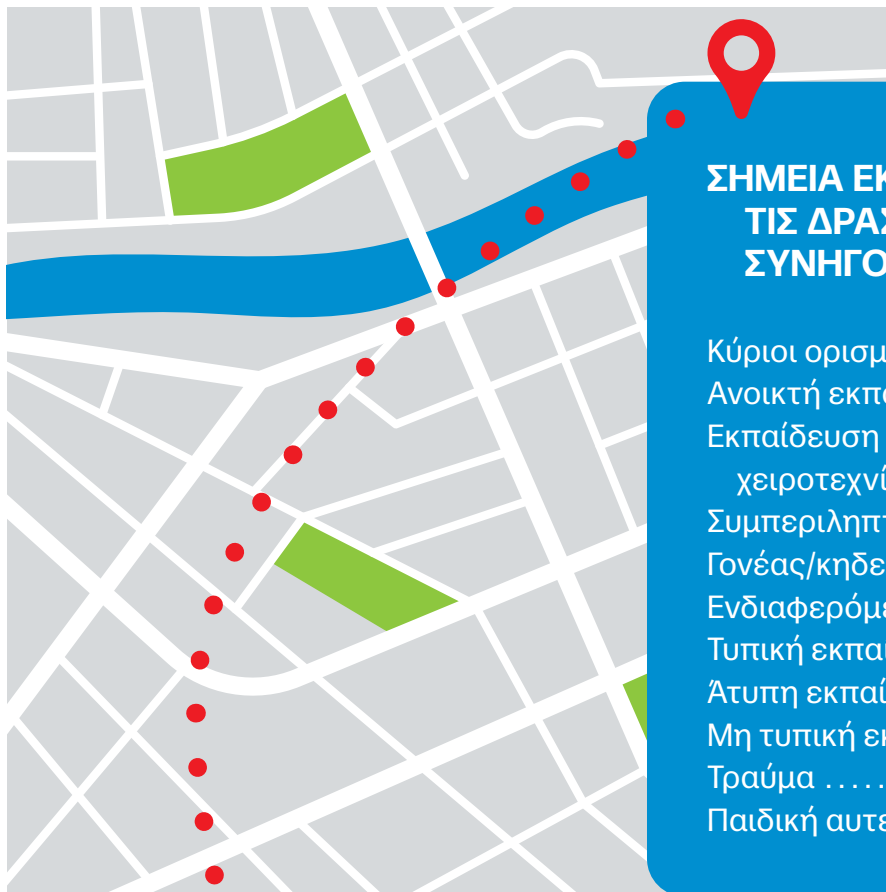
Κοινή γνώμη 14

ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΣΥΝΗΓΟΡΙΑΣ 15

Τι έχετε ήδη 15

Τι πρέπει να αναπτύξετε 15

Τα εργαλεία CoMap ως εργαλεία
συνηγορίας 16

ΣΗΜΕΙΑ ΕΚΚΙΝΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΥΝΗΓΟΡΙΑΣ 17

Κύριοι ορισμοί.....	17
Ανοικτή εκπαίδευση	17
Εκπαίδευση σε τέχνες και χειροτεχνία	17
Συμπεριληπτική εκπαίδευση	18
Γονέας/κηδεμόνας	19
Ενδιαφερόμενα μέρη	19
Τυπική εκπαίδευση.....	19
Άτυπη εκπαίδευση	20
Μη τυπική εκπαίδευση.....	20
Τραύμα	20
Παιδική αυτενέργεια	21

ΣΥΝΗΓΟΡΙΑ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ 22

Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού (UNCRC)	22
Επανεξέταση της εκπαίδευσης.....	22
Παγκόσμια κρίση στη μάθηση	23
Ευρωπαϊκός Πυλώνας Κοινωνικών Δικαιωμάτων (EPCR)	24

ΕΜΠΝΕΥΣΗ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΤΟ COMAP 235

Γερμανία.....	25
Ελλάδα	25
Ουγγαρία.....	25
Ολλανδία	26
Ηνωμένο Βασίλειο - Αγγλία	26

ΓΙΑΤΙ ΚΑΙ ΠΩΣ ΝΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΕΤΕ ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΕΧΝΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ; 27

Γιατί ένα έργο τέχνης είναι ένα καλό εργαλείο;.....	27
Δημιουργία ενός συμπεριληπτικού περιβάλλοντος	28
Συμμετοχικός σχεδιασμός και υλοποίηση	28
Εμπλοκή των συναδέλφων σας - πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα ...	29

ΧΡΗΣΗ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΣΕ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ .. 30

Επιλογή και χρήση ψηφιακών εργαλείων	30
Μετρίασμός των κινδύνων στο διαδικτυακό περιβάλλον	31
Γενικές προσεγγίσεις για την κοινωνική κοινοποίηση.....	32
Προστασία δεδομένων και δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας.....	32

«Ο ΔΙΑΒΟΛΟΣ ΚΡΥΒΕΤΑΙ ΣΤΙΣ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ» - ΤΙ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ ΓΙ' ΑΥΤΟ; 34

Ο καλλιτέχνης δεν έχει πτυχίο παιδαγωγικής	34
Δεν είναι όλοι οι δάσκαλοι ειδικοί στην τέχνη.....	34
Οι καλλιτέχνες δεν είναι τα κατάλληλα πρότυπα για τους μαθητές	34
Δεν υπάρχει ελευθερία αλλαγής του προγράμματος σπουδών	35
Η τέχνη δεν είναι χρήσιμη	35
Είναι επικίνδυνο να βγαίνεις από το σχολικό κτίριο .	35
Δεν είναι όλα τα παιδιά ταλαντούχα στις τέχνες.....	35
Η ανοικτή εκπαίδευση είναι πολλή επιπλέον δουλειά.....	36
«Δεν είναι στο μισθό μου»	36
Οι καλλιτέχνες δεν εργάζονται, και δεν πρέπει να εργάζονται, δωρεάν	36

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα παιδιά και οι νέοι σήμερα ζουν σε έναν κόσμο γεμάτο αβεβαιότητες, πράγματα που μπορεί να είναι τρομακτικά και να προκαλούν άγχος, πανικό και τραύματα. Τα στατιστικά στοιχεία δείχνουν ότι σε όλη την Ευρώπη περισσότερα παιδιά από ποτέ χρειάζονται επαγγελματική υποστήριξη ψυχικής υγείας.¹

Η θεραπευτική δύναμη των καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων χρησιμοποιείται εδώ και πολύ καιρό από ενήλικες και παιδιά για την ανακούφιση από το στρες, την αντιμετώπιση τραυμάτων, αλλά και την επικοινωνία σκέψεων που είναι δύσκολο να εκφραστούν με άλλο τρόπο²

Οι τέχνες χρησιμοποιούνται επίσης συνειδητά για τον εμπλουτισμό των σχολικών δραστηριοτήτων, ιδίως για να γίνουν τα μαθήματα STEM (επιστήμη, τεχνολογία, μηχανική και μαθηματικά) ελκυστικά για περισσότερους μαθητές.

Στις περισσότερες χώρες, οι τέχνες ως τέτοιες δεν έχουν λάβει ιδιαίτερη έμφαση στην εκπαιδευτική πολιτική και πρακτική. Η ευρωπαϊκή και η εθνική εκπαιδευτική πολιτική έχουν παραμελήσει επί μακρόν την καλλιτεχνική εκπαίδευση, εκτός από ένα είδος «παραρτήματος» της STEM για την προώθηση της τελευταίας. Οι τέχνες είναι συχνά απλά μαθήματα, και μάλιστα όχι τα πιο «σημαντικά». Το σχολείο είναι συνήθως ένα μέρος για την εκμάθηση των σωστών απαντήσεων σε ερωτήσεις, και έτσι συχνά δεν υπάρχει πολύς χώρος για ελεύθερη δημιουργικότητα και καλλιτεχνική έκφραση.

Τα τελευταία χρόνια έχει γίνει επίσης φανερό ότι, ενώ τα σχολεία παίζουν (ή θα έπρεπε να παίζουν) σημαντικό ρόλο στην εκπαίδευση των παιδιών, τα παραδοσιακά σχολεία συχνά δεν είναι σε θέση να καλύψουν τις ατομικές μαθησιακές ανάγκες των παιδιών. Έτσι, η ανοικτή εκπαίδευση (open schooling) έχει γίνει ο κύριος τρόπος για να τηρηθεί η υπόσχεση της εκπαίδευσης - τα σχολεία και οι επαγγελματίες εκπαιδευτικοί που απασχολούνται σε αυτά προσεγγίζουν ενεργά και συνεργάζονται με άλλους εκπαιδευτικούς, είτε πρόκειται για μουσεία, βιβλιοθήκες, επιστημονικά κέντρα, αθλητικές, νεανικές και περιβαλλοντικές οργανώσεις, μεμονωμένους εμπειρογνώμονες, γονείς.... και καλλιτέχνες.

Στο πλαίσιο αυτό, οι τέχνες διαδραματίζουν ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο. Τα σχολεία γίνονται όλο και πιο πολυπολιτισμικά και ποικιλόμορφα, με τα μέλη της κοινότητας να φέρνουν τις δικές τους καλλιτεχνικές παραδόσεις, από τις οποίες μπορεί να αντλήσει η διδασκαλία και η μάθηση.

1 Iacobucci G. Covid-19: BMJ 2022; 376 :o430 doi:10.1136/bmj.o430

2 Η τέχνη ως θεραπεία έχει τη δική της τεράστια βιβλιογραφία.

Έτσι, η τέχνη έχει γίνει ένα σημαντικό εργαλείο για την ένταξη και την ενίσχυση της αίσθησης του ανήκειν που είναι ζωτικής σημασίας για την εκπαιδευτική επιτυχία.

Μετά το κλείσιμο των σχολείων το 2020-2022, όλο και περισσότερα σχολεία και επικεφαλής σχολείων συνειδητοποιούν ότι πρέπει να ανανεώσουν και να διευρύνουν την εκπαιδευτική τους προσφορά. Αντιλαμβάνονται ότι οι μαθητές τους βρίσκονται κάτω από πολύ άγχος και πίεση, πολλές από τις αιτίες των οποίων είναι πέρα από τη δύναμη του σχολείου. Οι αφοσιωμένοι επαγγελματίες της εκπαίδευσης αναζητούν λύσεις, συμπεριλαμβανομένης της προσφοράς απελευθέρωσης και για αυτούς τους εξωτερικούς παράγοντες, με τη μορφή πρακτικών και χώρων που είναι εναλλακτικοί σε σχέση με αυτούς που παραδοσιακά προσφέρονται στο επίσημο σχολικό περιβάλλον.

Η κοινοπραξία CoMap διερεύνησε, ανέπτυξε, δοκίμασε και συνιστά μια προσέγγιση που μπορεί να βοηθήσει σε αυτό το σκοπό. Πρόκειται για ένα πρόγραμμα που εμπλέκει όχι μόνο τους μαθητές, αλλά και τους εκπαιδευτικούς, τους γονείς/κηδεμόνες και τα μέλη της κοινότητας γύρω από το σχολείο σε δραστηριότητες συν-δημιουργίας με τη χρήση διαφόρων μορφών τέχνης και σε συνεργασία με τοπικούς καλλιτέχνες.

Ωστόσο, μπορεί να υπάρχουν εσωτερικά και εξωτερικά εμπόδια που πρέπει να ξεπεραστούν. Αυτή η εργαλειοθήκη έχει ως στόχο να βοηθήσει όσους επιθυμούν να εφαρμόσουν μια τέτοια μεθοδολογία βασισμένη στις τέχνες ή μια παρόμοια μεθοδολογία που αναπτύσσουν οι ίδιοι, για να ξεπεράσουν τέτοιες δυσκολίες προς το συμφέρον των μαθητών τους, καθώς και των συναδέλφων τους που μπορεί επίσης να χρειάζονται αυτού του είδους την ανακούφιση.

ΓΙΑ ΠΟΙΟΝ ΠΡΟΟΡΙΖΕΤΑΙ ΑΥΤΗ Η ΕΡΓΑΛΕΙΟΘΗΚΗ;

Η εργαλειοθήκη απευθύνεται σε επικεφαλής σχολείων, γονείς και εκπαιδευτικούς της κοινότητας, οι οποίοι μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα εργαλεία για το δικό τους έργο συνηγορίας προς την κατεύθυνση της εφαρμογής της προσέγγισης Co-MAP, χρησιμοποιώντας δημιουργικές δραστηριότητες για την εκπαιδευτική ένταξη, ιδίως των μεταναστών και άλλων περιθωριοποιημένων ομάδων. Μεταξύ άλλων, βασίζεται σε μεθόδους που βασίζονται στην πληροφόρηση για το τραύμα.

Η δευτερεύουσα ομάδα-στόχος της εργαλειοθήκης είναι οι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων σε όλα τα επίπεδα πολιτικής και πρακτικής, με ιδιαίτερη έμφαση στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής σε εθνικό και τοπικό επίπεδο, στους επικεφαλής σχολείων και σε άλλους κορυφαίους επαγγελματίες στους τομείς της τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης. Η Εργαλειοθήκη στοχεύει στην αλλαγή της πολιτικής κυρίως στο επίπεδο του σχολείου, αλλά και σε ανώτερα επίπεδα, ιδίως μέσω της αναγνώρισης και της αμοιβής της εργασίας των εκπαιδευτικών με καλλιτέχνες και άλλους μη τυπικούς και άτυπους παρόχους.

ΓΙΑ ΠΟΙΟ ΛΟΓΟ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΤΗ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΕΤΕ;

Αυτή η εργαλειοθήκη έχει σχεδιαστεί για να βοηθήσει τις προσπάθειές σας, όποιος κι αν είναι ο ρόλος σας στο σχολείο, να πείσετε τους άλλους ότι τα έργα τέχνης είναι εξαιρετικά για την ένταξη και την αντιμετώπιση του τραύματος. Σε αυτή την εργαλειοθήκη μπορείτε να βρείτε το νομικό υπόβαθρο, τεκμηριωμένους ισχυρισμούς για να υποστηρίξετε τα επιχειρήματά σας, καθώς και κάποιες πιθανές απαντήσεις στις πιο συνηθισμένες αμφιβολίες που μπορεί να ακούσετε από τους ενδιαφερόμενους φορείς του σχολείου.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΣΥΝΗΓΟΡΙΑ ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ ΕΙΝΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ;

Η (πολιτική) συνηγορία είναι η διαδικασία διαπραγμάτευσης και διαμεσολάβησης ενός διαλόγου μέσω του οποίου δίκτυα με επιρροή, ηγέτες της κοινής γνώμης και, τελικά, φορείς λήψης αποφάσεων αναλαμβάνουν την ιδιοκτησία των ιδεών, των στοιχείων και των προτάσεών σας και στη συνέχεια ενεργούν βάσει αυτών (Eóin Young & Lisa Quinn, 2012).³

Οποιοσδήποτε μπορεί να γίνει συνήγορος, το μόνο που χρειάζεται είναι να θέλει να επιτύχει αλλαγές στην κοινωνία γενικά, αλλά συνήθως σε έναν συγκεκριμένο τομέα ή περιοχή. Τα άκαμπτα εκπαιδευτικά συστήματα ήταν συχνά δύσκολο να κατευθυνθούν ώστε να καλύψουν τις ανάγκες των μαθητών σε όλες τις χώρες του κόσμου, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι πρέπει να το αποδεχτείτε. Η συνηγορία είναι ένας τρόπος να αγωνιστείτε για την αλλαγή, προσφέροντας καλύτερες εναλλακτικές λύσεις στους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων.

Δεν αρκεί να έχετε ισχυρά επιχειρήματα και καλά λειτουργούσες μεθόδους που βασίζονται σε στοιχεία, θα πρέπει επίσης να βρείτε έναν τρόπο να προσεγγίσετε τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων και να τους πείσετε να δράσουν.

3 Young, E., Quinn, L. (2012) MAKING RESEARCH EVIDENCE MATTER A Guide to Policy Advocacy in Transition Countries. Open Society Foundations. Budapest

ΠΩΣ ΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΕΤΕ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΥΝΗΓΟΡΙΑΣ;

Η συνηγορία είναι μια δραστηριότητα που θα πρέπει να σχεδιάσετε μόνοι σας, προσαρμόζοντάς την στη δική σας πολιτική, κοινωνική και οικονομική πραγματικότητα (βλ. ανάλυση SWOT παρακάτω). Θα πρέπει να καθορίσετε σε ποιους θα πρέπει να απευθυνθείτε, να τοποθετήσετε το μήνυμά σας στην τρέχουσα πραγματικότητα και να ορίσετε ποιο μπορεί να είναι το «σημείο πώλησης» (βλ. χαρτογράφηση των ενδιαφερόμενων μερών παρακάτω).

Η συνηγορία πρέπει να σχεδιάζεται με τρόπο SMART. Το SMART είναι ένα ακρωνύμιο που σημαίνει

Specific | Συγκεκριμένοι - πρέπει να ορίσετε τι ακριβώς θέλετε να επιτύχετε.

Measurable | Μετρήσιμοι - θα πρέπει να είστε σε θέση να κρίνετε αν έχετε επιτύχει τους στόχους σας πλήρως ή εν μέρει.

Achievable | Εφικτοί - πρέπει να θέσετε ρεαλιστικούς στόχους για να αποφύγετε μεγάλες απογοητεύσεις

Relevant | Σχετικοί - επενδύστε χρήματα, προσπάθεια και χρόνο σε ό,τι έχει πραγματικά σημασία και μπορεί να οδηγήσει σε καλύτερες ευκαιρίες για τα παιδιά.

Timed | Χρονοδιάγραμμα - πρέπει να ορίσετε ένα χρονικό πλαίσιο για τις δραστηριότητές σας, ώστε να μπορείτε να συγκεντρωθείτε σωστά

ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ

Μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις στις δραστηριότητες συνηγορίας είναι ο εντοπισμός και η κατανόηση του κοινού-στόχου και των αναγκών/κινήτρων του. Στο στάδιο του σχεδιασμού πρέπει να λάβετε υπόψη ότι η πολιτική και οι αποφάσεις γενικά λαμβάνονται από ανθρώπους και όχι από θεσμούς. Ως εκ τούτου, οι δραστηριότητες συνηγορίας πρέπει να απευθύνονται σε άτομα. Οι επιτυχημένοι συνήγοροι αναλύουν προσεκτικά το κοινό-στόχο τους για να διασφαλίσουν ότι οι προσπάθειες και οι πόροι τους κατευθύνονται με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο.

Όταν κάνετε τα πρώτα βήματα για τον εντοπισμό και την κατανόηση του κοινού-στόχου, θα ήταν χρήσιμο να κάνετε μια διάκριση μεταξύ πρωτογενούς και δευτερογενούς κοινού. Με άλλα λόγια, οι συνήγοροι πρέπει να απαντήσουν στις ερωτήσεις:

- Ποιος έχει την εξουσία να κάνει τις αλλαγές που πρέπει να γίνουν; και
- Ποιος τους επηρεάζει;

Το πρωταρχικό ακροατήριο περιλαμβάνει τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων σε οποιοδήποτε επίπεδο με την εξουσία να επηρεάζουν άμεσα το αποτέλεσμα του στόχου συνηγορίας - είτε πρόκειται για αλλαγή πολιτικής είτε για άλλους κρίσιμης σημασίας παράγοντες, όπως η χρηματοδότηση. Πρόκειται για άτομα, για παράδειγμα, που πρέπει να εγκρίνουν μια αλλαγή της νομοθεσίας. Τα δευτερεύοντα ακροατήρια είναι άτομα και ομάδες που μπορούν να επηρεάσουν αυτούς τους φορείς λήψης αποφάσεων. Η γνώμη και οι ενέργειες της τελευταίας ομάδας ατόμων είναι σημαντικές για την επίτευξη των στόχων συνηγορίας, δεδομένου ότι έχουν τη δυνατότητα να επηρεάσουν τις απόψεις και τις ενέργειες των φορέων λήψης αποφάσεων - τόσο ως υποστηρικτές όσο και ως αντίπαλοι.

Για παράδειγμα, αν θέλετε να επιτύχετε τη συστηματική εισαγωγή καλλιτεχνικών προγραμμάτων στο σχολείο, με τη συμμετοχή εξωτερικών καλλιτεχνών για τη συζήτηση εμπειριών και τραυμάτων που αντιμετωπίζουν οι μαθητές στη ζωή τους, οι ενδιαφερόμενοι μπορεί να είναι οι εξής:

- Οι δικοί σας συνάδελφοι ή επικεφαλής
- Οι μαθητές σας
- Οι οικογένειες των μαθητών
- Τοπικοί καλλιτέχνες ή οργανώσεις καλλιτεχνών
- Οι επαγγελματίες (ψυχολόγοι, θεραπευτές, γιατροί, δάσκαλοι) μπορούν να γίνουν σύμμαχοί σας ή ίσως χρειάζονται και αυτοί να πειστούν.
- ΜΚΟ που εργάζονται στον τομέα της καλλιτεχνικής εκπαίδευσης με άτυπο τρόπο πέρα από το παραδοσιακό πρόγραμμα σπουδών τέχνης

ΧΑΡΤΗΣ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ: ΠΟΙΟΣ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΤΙ

- Τα πολιτικά κέντρα λήψης αποφάσεων που επηρεάζουν ή αποφασίζουν για την εφαρμογή της εν λόγω πολιτικής (μπορεί να είναι υπουργοί Παιδείας ή Υγείας, πολιτειακοί γραμματείς, μέλη τοπικών συμβουλίων) που πρέπει να πειστούν.
- Φορείς λήψης οικονομικών αποφάσεων που έχουν αντίκτυπο στη διαθέσιμη χρηματοδότηση
- Φορείς κατάρτισης και άλλα ιδρύματα που θα έχουν ρόλο στην κατάρτιση ατόμων για τη συμμετοχή τους

Για κάθε ομάδα-στόχο (και στην περίπτωση ατόμων με μεγάλη επιρροή, π.χ. ενός επικεφαλής σχολείου, ενός υπουργού ή δημάρχου, για κάθε μεμονωμένο στόχο) μπορείτε να αποφασίσετε σε ποιο τεταρτημόριο ανήκουν και ποια εργαλεία μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την εμπλοκή τους απαντώντας σε μερικές απλές ερωτήσεις:

 Τι γνωρίζουν για την αξία των καλλιτεχνικών έργων γενικά και ως εργαλείο ένταξης ή ανοικτής εκπαίδευσης;

Εάν παρέχετε πολύ βασικές πληροφορίες, μπορεί να είναι περιττές και να χάσετε το ενδιαφέρον τους. Εάν δεν εξασφαλίσετε μια κοινή βάση, αυτό μπορεί να προκαλέσει προβλήματα αργότερα.

 Ποιες πεποιθήσεις μπορεί να τους επηρεάσουν στην υποστήριξη του στόχου σας;

Τι πιστεύουν για την συμπεριληπτική εκπαίδευση; Ποια είναι η σχέση και η γνώμη τους για τους καλλιτέχνες; Πώς βλέπουν το ρόλο των εξωτερικών φορέων; Ποιος πιστεύουν ότι είναι υπεύθυνος για τους διάφορους ρόλους που αφορούν τα παιδιά με διαφορετικές εκπαιδευτικές ανάγκες;

 Ποια προσωπικά συμφέροντα μπορεί να έχουν αντίκτυπο στην υποστήριξή τους;

Έχουν παιδιά στο σχολείο; Είναι καλλιτέχνες ή λάτρεις της τέχνης; Έχουν οι ίδιοι πρόσφατα τραύματα; Είναι υποψήφιοι για επανεκλογή; Θα μπορούσε να τους προσφέρει κάλυψη από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης; - και άλλοι παρόμοιοι παράγοντες μπορούν να έχουν σημαντική επιρροή.

Ποιος μπορεί να είναι ο αντίκτυπος της υποστήριξής τους στους στόχους σας;

Είναι σημαντικό να καταλάβετε πώς η άμεση υποστήριξή τους μπορεί να σας βοηθήσει στην εφαρμογή της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης μέσω της τέχνης, αλλά είναι εξίσου σημαντικό να δείτε ποιες θα ήταν οι επιπτώσεις της απραξίας τους ή της άμεσης δράσης τους ενάντια στους στόχους σας.

ΑΝΑΛΥΣΗ SWOT

Η ανάλυση SWOT είναι ένα απλό και γνωστό εργαλείο. Αν εφαρμοστεί σωστά, μπορεί να αποτελέσει τη βάση του έργου σας για την συνηγορία (και η μέθοδος μπορεί να χρησιμοποιηθεί και για άλλους στόχους.) Το SWOT είναι ένα άλλο ακρωνύμιο που σημαίνει: **Strength** | Δύναμη - αυτό στο οποίο εσείς ή η ιδέα/μέθοδος/προϊόν, για το οποίο προσπαθείτε να πείσετε τους ανθρώπους, είναι πραγματικά καλό.

Weaknesses | Αδυναμίες - ποιες μπορεί να είναι οι προκλήσεις, τι μπορεί να είναι πολύ δύσκολο να υιοθετηθεί ή να εφαρμοστεί, τι μπορεί να χρειάζεται πολύ μεγάλη προσπάθεια.

Opportunities | Ευκαιρίες - ποιο στοιχείο του περιβάλλοντος (κάλυψη από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, υπό κατάρτιση νομοθεσία, επιθυμία αλλαγής) μπορεί να βοηθήσει στην υλοποίηση αυτού που θέλετε να επιτύχετε.

Threats | Απειλές - ποια είναι τα κύρια εμπόδια που μπορεί να βρεθούν στο δρόμο σας. Είναι σημαντικό να θυμάστε ότι τα Δυνατά σημεία και οι Αδυναμίες είναι εσωτερικά, μπορεί ακόμη και να μπορείτε να βελτιώσετε και να εξαλείψετε ορισμένες αδυναμίες, ενώ οι Ευκαιρίες και οι Απειλές είναι εξωτερικές, δεν εξαρτώνται από εσάς και μπορεί να χρειαστεί μεγάλη προσπάθεια συνηγορίας για να ελαχιστοποιηθούν οι απειλές.

Σας καλούμε να πραγματοποιήσετε μια ανάλυση SWOT του πολιτικού περιβάλλοντος, του θεσμικού περιβάλλοντος, των χρηματοδοτικών διατάξεων και της κοινής γνώμης στο δικό σας πλαίσιο, ώστε να αξιολογήσετε ποια είναι τα κύρια εμπόδια για την επίτευξη του στόχου σας και ποιοι είναι οι υποστηρικτικοί παράγοντες.

Ανάλυση SWOT

	Χρήσιμο για την επίτευξη του στόχου	Επιβλαβές για την επίτευξη του στόχου
Εσωτερική προέλευση (Χαρακτηριστικά του οργανισμού)	π προτέρημα	α αδυναμία
Εξωτερική προέλευση (χαρακτηριστικά του περιβάλλοντος)	ε ευκαιρίες	α απειλές

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Όταν μιλάμε για το πολιτικό περιβάλλον εννοούμε όλους τους νόμους και τους κανονισμούς που ισχύουν και επηρεάζουν την κατάστασή σας - από τους εσωτερικούς κανονισμούς των σχολείων και τα παιδαγωγικά προγράμματα μέχρι τον εθνικό νόμο για την εκπαίδευση.

Στη συνέχεια του παρόντος εγγράφου έχουμε συνοψίσει τα πιο σημαντικά διεθνή έγγραφα πολιτικής που επηρεάζουν τη δυνατότητα εισαγωγής της τέχνης ως εργαλείου ένταξης ή ανοικτής εκπαίδευσης, αλλά επιπλέον αυτών θα υπάρξουν και εθνικές ρυθμίσεις που μπορεί να διαφέρουν πολύ ή και να έρχονται σε αντίθεση με τη διεθνή πολιτική. Ορισμένα έγγραφα διεθνούς πολιτικής, δηλαδή διεθνείς συνθήκες, είναι δεσμευτικά, ενώ άλλα (όπως όλη η σχολική πολιτική της ΕΕ) είναι συστάσεις που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε στο έργο σας για συνηγορία. Είναι το εθνικό/τοπικό πολιτικό σας περιβάλλον υποστηρικτικό (τουλάχιστον στα χαρτιά) προς το ρόλο των τεχνών στο σχολείο ή της ανοικτής εκπαίδευσης; Υπάρχουν επί του παρόντος νόμοι ή κανονισμοί που εμποδίζουν ρητά τη χώρα σας να υιοθετήσει πρακτικές ανοικτής εκπαίδευσης; Τι ευχέρεια και ποιες πρακτικές έχουν τα σχολεία στη δημιουργία του δικού τους πολιτικού περιβάλλοντος;

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Ενώ τα ιδρύματα υποτίθεται ότι ακολουθούν τους νόμους και τους κανονισμούς, στην πραγματικότητα μπορεί να είναι πιο αυστηρά και ελεγκτικά, ή το αντίθετο, να είναι πρόθυμα να παραβούν κάποιους κανόνες για να παρέχουν επιπλέον υποστήριξη. Αναλύστε και καταγράψτε τις πρακτικές που σας ευνοούν ή που εμποδίζουν την υλοποίηση ενός συστήματος που λαμβάνει πραγματικά υπόψη τις ανάγκες των παιδιών γενικά και των οικογενειών τους.

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Συχνά η πρώτη ερώτηση των υπευθύνων λήψης αποφάσεων όταν ακούνε μια νέα ιδέα είναι «πόσο θα κοστίσει;». Ενώ πολλές αλλαγές μπορούν να γίνουν χωρίς επιπλέον οικονομική επιβάρυνση, πρέπει να αξιολογήσετε τις ανάγκες σε οικονομικούς πόρους για αυτό που θέλετε να επιτύχετε, τις ισχύουσες οικονομικές διατάξεις, τι υποστηρίζουν, πόσο ευέλικτες είναι. Οι διεθνείς συνθήκες για τα δικαιώματα των παιδιών και τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία ή όσων ανήκουν σε μειονοτική ομάδα απαιτούν από τα κράτη να παρέχουν υποστήριξη, ίσως χρειαστεί να υποστηρίξετε ότι η τρέχουσα υποστήριξη δεν καλύπτει τις ανάγκες των ομάδων-στόχων. Μία από τις κύριες προκλήσεις κατά τη συνεργασία με εξωτερικούς εκπαιδευτικούς, όπως οι εμπειρογνώμονες, είναι η αμοιβή για το έργο τους, καθώς και ο χρόνος των εκπαιδευτικών, εάν η δραστηριότητα δεν είναι αυστηρά διδακτική.

ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

Οι προσπάθειές σας για συνηγορία μπορεί να είναι εξαιρετικά πιο εύκολες ή πιο δύσκολες, ανάλογα με το πόσο ευρεία είναι η υποστήριξη των μηνυμάτων σας. Οι προκαταλήψεις και οι παρανοήσεις δεν είναι δυστυχώς ασυνήθιστες στο θέμα της τέχνης ή της ένταξης. Γνωρίζοντας τις γενικές τάσεις της κοινής γνώμης, μπορείτε να προσαρμόσετε τα μηνύματα και τις δραστηριότητές σας στοχεύοντας ειδικά στις αρνητικές πεποιθήσεις ή στηριζόμενοι στις θετικές. Η κοινή γνώμη σχετικά με την ενασχόληση με τις τέχνες στα σχολεία είναι μια άλλη σημαντική πτυχή που πρέπει να λάβετε υπόψη σας, καθώς πιθανότατα θα χρειαστεί να αλλάξετε τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι αντιλαμβάνονται τη σημασία των τεχνών στα σχολεία σε σύγκριση με τη σημασία των μαθημάτων που παραδοσιακά θεωρούνται «πιο σοβαρά».

ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΣΥΝΗΓΟΡΙΑΣ

ΤΙ ΕΧΕΤΕ ΗΔΗ

Αφού επανεξετάσετε τις ομάδες-στόχους σας, τους ευνοϊκούς παράγοντες και τα εμπόδια στο περιβάλλον σας, είναι καιρός να αξιολογήσετε ποια εργαλεία χρησιμοποιείτε σήμερα για να προωθήσετε τις απόψεις σας σχετικά με την συμπεριληπτική εκπαίδευση και τη χρήση καλλιτεχνικών έργων ως μέσο αντιμετώπισης του τραύματος. Έχετε ήδη κάποια καθιερωμένα κανάλια επικοινωνίας με τους φορείς λήψης αποφάσεων; Ίσως χρειάζεται απλώς να εξειδικεύσετε τα μηνύματά σας ή να είστε πιο προσεκτικοί για να τα χρησιμοποιήσετε ως εργαλείο συνηγορίας.

Παραδείγματα εργαλείων συνηγορίας που ήδη διαθέτετε:

- Διεθνείς συνθήκες και έγγραφα πολιτικής - χρησιμοποιήστε σχετικά αποσπάσματα
- Ερευνητικά άρθρα
- Αποτελέσματα που μπορείτε να μοιραστείτε - καλύτερα μαθησιακά αποτελέσματα, υψηλότερο επίπεδο ευημερίας κ.λπ. που αποδεικνύονται από την πιλοτική εφαρμογή δραστηριοτήτων
- Φωτογραφίες - αλλά παρακαλούμε να έχετε επίγνωση των δικαιωμάτων των παιδιών στην ιδιωτική ζωή και να μην μοιράζεστε ποτέ φωτογραφίες με αναγνωρίσιμα άτομα.
- Άρθρα στα μέσα ενημέρωσης
- Μεθοδολογία που έχει ήδη αναπτυχθεί
- Παραδείγματα έργων τέχνης

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΤΕ

Αν συνειδητοποιήσετε ότι υπάρχουν ορισμένες ομάδες ανθρώπων που είναι απαραίτητο να πειστούν, αλλά δεν έχουν ακόμη στοχευθεί, είναι καιρός να αναπτύξετε κάποια νέα εργαλεία για να τις προσεγγίσετε.

Παραδείγματα εργαλείων συνηγορίας που μπορείτε να παρέχετε:

- Μαρτυρίες
- Δικά σας ερευνητικά αποτελέσματα
- Infographics αυτού που προωθείτε
- Βίντεο, ηχογραφήσεις, φωτογραφίες - και πάλι με γνώμονα τα δικαιώματα προστασίας της ιδιωτικής ζωής
- Ενημερωτικά δελτία
- Ιστοσελίδα
- Δημοσιεύσεις στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης

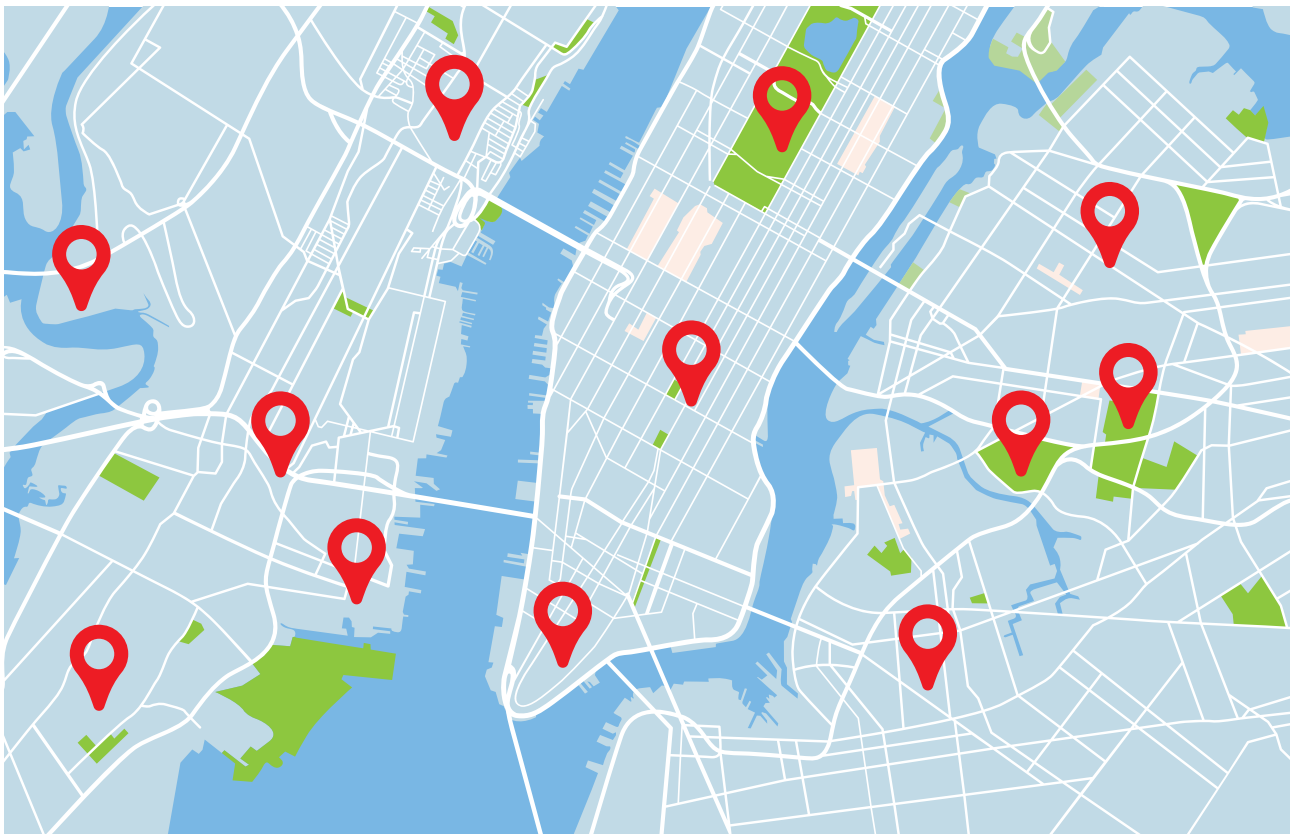
ΤΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ CoMAP ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΣΥΝΗΓΟΡΙΑΣ

Οι προσωπικές εμπειρίες είναι οι ισχυρότεροι παράγοντες που επηρεάζουν κάθε υπεύθυνο λήψης αποφάσεων. Ακόμη και οι πιο αντικειμενικοί άνθρωποι, που ισχυρίζονται ότι εργάζονται με βάση τα στοιχεία, προσαρμόζουν τον τρόπο με τον οποίο αξιολογούν τα στοιχεία στις προσωπικές τους εμπειρίες. Συνεπώς, το καλύτερο είναι να χρησιμοποιήσετε τη μεθοδολογία CoMap ως το ισχυρότερο εργαλείο συνηγορίας.

- Δείξτε έργα τέχνης που δημιούργησαν τα παιδιά ή/και οι εκπαιδευτικοί και οι γονείς κατά τη διάρκεια των εργαστηρίων CoMap και ζητήστε από τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής να τα αξιολογήσουν οι ίδιοι.
- Έχετε μερικές έντονες εικόνες από τα πρόσωπα των συμμετεχόντων που δείχνουν τη χαρά, τη συγκέντρωση, τον ενθουσιασμό τους.⁴
- Προσκαλέστε τους να συμμετάσχουν σε ένα εργαστήριο δημιουργικής χαρτογράφησης.

Τα εργαλεία CoMap είναι διαθέσιμα για λήψη εδώ:

comaproject.eu/intellectual-outputs

4 Για το σκοπό αυτό είναι απαραίτητη η άδεια των συμμετεχόντων. Εάν ο συμμετέχων είναι ανήλικος, πρέπει επίσης να ζητήσετε την άδεια του γονέα ή του κηδεμόνα του, ωστόσο η συγκατάθεση αυτή δεν ισχύει χωρίς τη ρητή συγκατάθεση του παιδιού, εάν συμμορφώνεστε με τους κανονισμούς για τα δικαιώματα του παιδιού. Ακόμη και αν έχετε την άδεια, χρησιμοποιήστε τις εικόνες αυτές σε μορφή που διασφαλίζεται ότι δεν μπορούν να αναπαραχθούν - δείξτε τις, αλλά μην τις μοιράζεστε σε ψηφιακή ή έντυπη μορφή.

ΣΗΜΕΙΑ ΕΚΚΙΝΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΥΝΗΓΟΡΙΑΣ

ΚΥΡΙΟΙ ΟΡΙΣΜΟ

Είναι σημαντικό, όταν ξεκινάτε το έργο της συνηγορίας, να βεβαιωθείτε ότι όλοι καταλαβαίνουν το ίδιο πράγμα κάτω από βασικές φράσεις και όρους.

ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

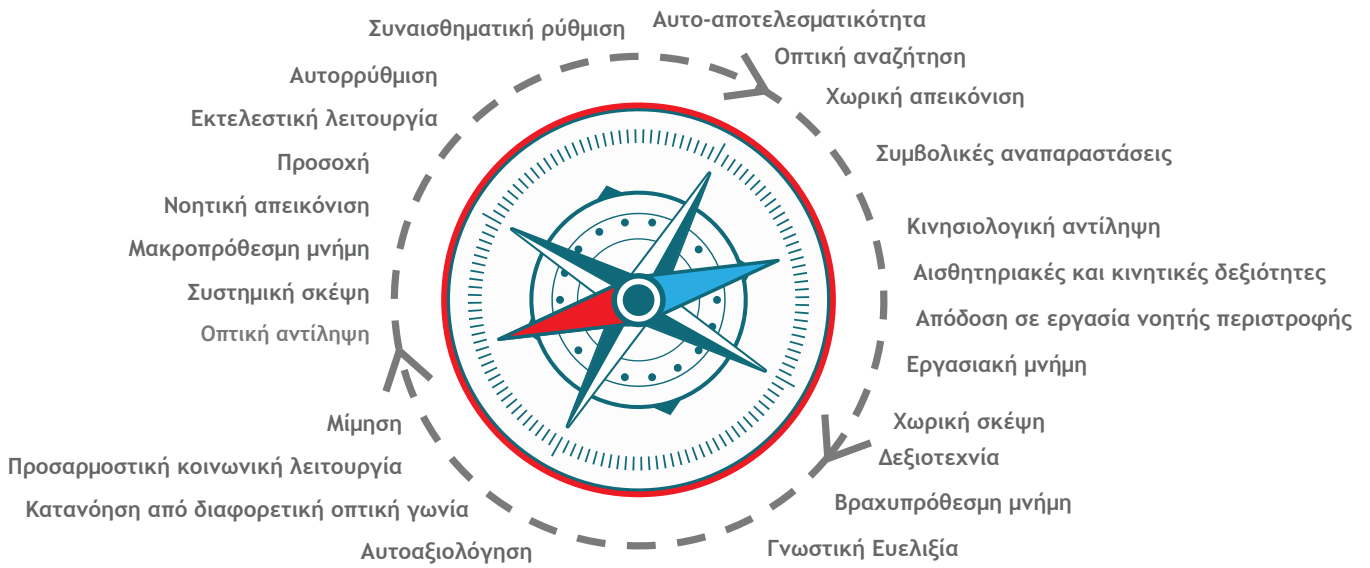
Λειτουργία ενός σχολείου με τρόπο που να αντανακλά τις εξωτερικές ιδέες, θέματα και προκλήσεις και να τις ενσωματώνει στις διδακτικές προσεγγίσεις και την καθημερινή σχολική ζωή και, σε αντάλλαγμα, να παρέχει τη δημιουργικότητα και τις δυνατότητες ως περιουσιακά στοιχεία των μαθητών και των εκπαιδευτικών του στην κοινότητα γύρω του.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΕ ΤΕΧΝΕΣ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑ

Παραδοσιακά, μέσω των μαθημάτων τεχνών και χειροτεχνίας τα παιδιά μαθαίνουν να εκτιμούν και να εκτιμούν αντικείμενα και εικόνες από διάφορους πολιτισμούς και εποχές. Η εμπειρία στο σχεδιασμό, την τέχνη και τη χειροτεχνία τους επιτρέπει να προβληματίζονται κριτικά για το δικό τους έργο και το έργο άλλων. Η ενασχόληση με τις τέχνες στο πλαίσιο μιας πιο ελεύθερης εκπαιδευτικής προσέγγισης προάγει τη δημιουργικότητα και τη σχεδιαστική σκέψη, αλλά και βελτιώνει το συντονισμό ματιού-χειριού, τη χειρωνακτική επιδεξιότητα, τις δεξιότητες οπτικοποίησης και τη μνήμη. Είναι επίσης χαρούμενη και συχνά παιγνιώδης - στοιχεία που ενισχύουν τη μάθηση τόσο των παιδιών όσο και των ενηλίκων.

Το Ίδρυμα LEGO απεικόνισε τους διαφορετικούς τύπους μάθησης που συμβαίνουν όταν κάποιος καλείται να κατασκευάσει ένα παπάκι από 6 τουβλάκια LEGO μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα - μια δραστηριότητα που πραγματοποιείται συχνά κατά την εκπαίδευση των εκπαιδευτικών, αλλά και των διευθυντών σε εταιρείες. Υπάρχουν πάνω από εκατό εκατομμύρια τρόποι συνδυασμού 6 τούβλων LEGO και πολλοί από αυτούς μπορούν να απεικονίζουν πάπιες. Αυτή η δραστηριότητα χρησιμοποιεί και ενισχύει 24 διαφορετικές δεξιότητες:

ΤΙ ΣΥΝΕΒΗ;

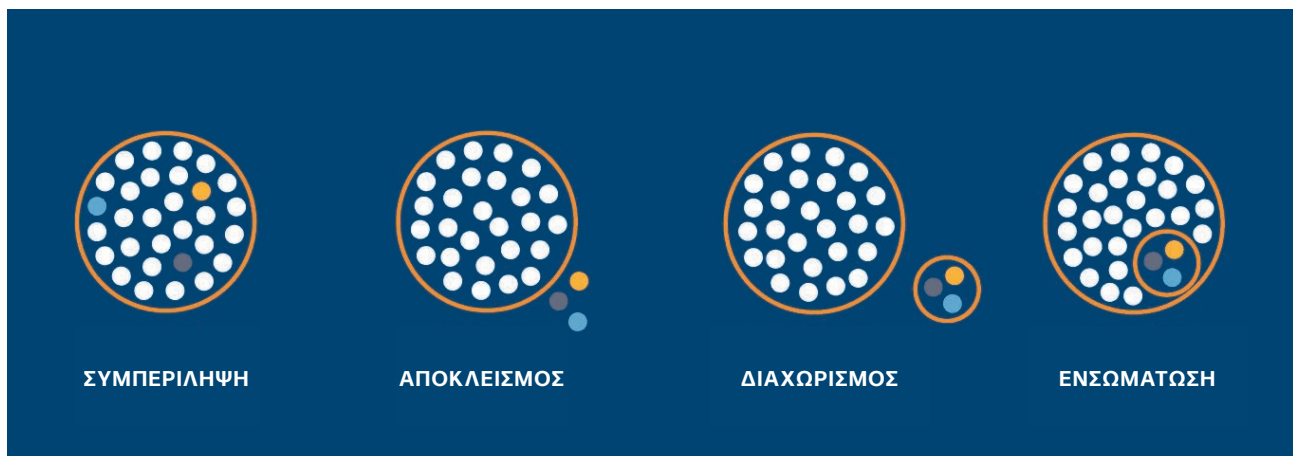

ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η συμπεριληπτική εκπαίδευση επιτρέπει στους μαθητές όλων των υποβάθρων να μαθαίνουν και να αναπτύσσονται δίπλα-δίπλα, προς όφελος όλων (UNICEF).

Ο Στόχος 4 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη αποσκοπεί στην «εξασφάλιση ποιοτικής συμπεριληπτικής και ισότιμης εκπαίδευσης και προώθηση των ευκαιριών δια βίου μάθησης για όλους». Ορίζει την συμπεριληπτική εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένης της τυπικής εκπαίδευσης στην πρώιμη παιδική ηλικία και της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, ως μια εκπαίδευση που είναι διαθέσιμη για όλα τα αγόρια και τα κορίτσια και οδηγεί σε συναφή και αποτελεσματικά μαθησιακά αποτελέσματα.

Η ενσωμάτωση είναι μια δύσκολη έννοια και δεν υπάρχει ένας συμφωνημένος ορισμός μεταξύ των επαγγελματιών ή εκείνων που μελετούν την ενσωμάτωση ακαδημαϊκά. Ένα ευκολότερο σημείο εκκίνησης θα μπορούσε να είναι το τι δεν είναι η ένταξη, παρά το τι είναι:

Αποκλεισμός: ορισμένα παιδιά και νέοι δεν έχουν πρόσβαση σε ποιοτική εκπαίδευση. Πολλά παιδιά με νοητική αναπηρία ή μαθησιακές δυσκολίες δεν έχουν πρόσβαση σε ποιοτική εκπαίδευση που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες τους, συχνά επειδή οι μόνες επιλογές δεν είναι οικονομικά προσιτές γι' αυτά ή απλώς δεν υπάρχει καμία ευκαιρία σε τοπικό επίπεδο.

Διαχωρισμός: ορισμένα παιδιά και νέοι εκπαιδεύονται χωριστά από άλλα, για παράδειγμα σε διαφορετικές τάξεις αλλά στο ίδιο σχολείο ή μέσω της συνεχούς «τοποθέτησης» ή «ροής» ομάδων σε όλο το πρόγραμμα σπουδών.

Ενσωμάτωση: τα παιδιά και οι νέοι συμμετέχουν φαινομενικά στη μάθηση από κοινού, αλλά στην πραγματικότητα εξακολουθούν να εκπαιδεύονται χωριστά. Ένα παράδειγμα αυτού θα ήταν όταν ένα παιδί βρίσκεται στην ίδια τάξη με άλλα παιδιά για μαθήματα, αλλά λαμβάνει ατομική υποστήριξη από έναν ενήλικα και δεν αλληλεπιδρά με τα άλλα παιδιά. Η συμπερίληψη, αντίθετα, θα μπορούσε να περιγραφεί ως «μαζί», όχι μόνο «μέσα».

ΓΟΝΕΑΣ/ΚΗΔΕΜΟΝΑΣ

Η γονική μέριμνα ασκείται από τους γονείς του παιδιού - βιολογικούς ή θετούς. Η κηδεμονία ασκείται από κάποιον που δεν είναι ένας από τους γονείς του παιδιού. Εναπόκειται στο πρόσωπο ή στα πρόσωπα που έχουν τη γονική μέριμνα ή στον κηδεμόνα να λαμβάνουν αποφάσεις σχετικά με τη φροντίδα και την ανατροφή του παιδιού και να διαχειρίζονται την παρουσία του παιδιού. Ενώ αυτή η νομικά καθορισμένη ευθύνη είναι ζωτικής σημασίας, οι γονείς είναι επίσης άνθρωποι που προσφέρουν αγάπη και υποστήριξη. Αυτού του είδους ο γονικός ρόλος συχνά μοιράζεται με άλλα μέλη της οικογένειας, όπως τα μεγαλύτερα αδέρφια ή οι παππούδες και οι γιαγιάδες. Στα πολιτισμικά διαφορετικά σχολεία είναι σημαντικό να γνωρίζουμε ότι, ανεξάρτητα από τον νομικά καθορισμένο ρόλο λήψης αποφάσεων, ο πραγματικός γονικός ρόλος μπορεί να διαδραματίζεται από άλλα άτομα ή ομάδες ατόμων.

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Στην εκπαίδευση, ο όρος ενδιαφερόμενος συνήθως αναφέρεται σε οποιονδήποτε - άτομα ή οργανισμούς - που επενδύει στην ευημερία και την επιτυχία ενός σχολείου και των μαθητών του, συμπεριλαμβανομένων των διοικητικών υπαλλήλων, των εκπαιδευτικών, των μελών του προσωπικού, των μαθητών, των γονέων, των οικογενειών, των μελών της κοινότητας, των τοπικών επιχειρηματιών και των εκλεγμένων αξιωματούχων, όπως τα μέλη της σχολικής επιτροπής, οι δημοτικοί σύμβουλοι και οι εκπρόσωποι της πολιτείας. Εν ολίγοις, οι ενδιαφερόμενοι έχουν «συμφέρον» για το σχολείο και τους μαθητές του, δηλαδή έχουν προσωπικό, επαγγελματικό, αστικό ή οικονομικό ενδιαφέρον ή ανησυχία.

ΤΥΠΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τυπική μάθηση ή τυπική εκπαίδευση είναι η εκπαίδευση που συνήθως παρέχεται από καταρτισμένους εκπαιδευτικούς με συστηματικό, σκόπιμο τρόπο σε παιδικό σταθμό,

νηπιαγωγείο, σχολείο, πανεπιστήμιο, άλλο ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή φορέα επαγγελματικής κατάρτισης. Είναι μία από τις τρεις μορφές μάθησης που ορίζει ο ΟΟΣΑ, ενώ οι άλλες είναι η άτυπη μάθηση και η μη τυπική μάθηση.

ΑΤΥΠΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η άτυπη εκπαίδευση είναι η συνετή, με σεβασμό και αυθόρμητη διαδικασία καλλιέργειας της μάθησης. Λειτουργεί μέσω της συζήτησης, της εξερεύνησης και της διεύρυνσης της εμπειρίας.

ΜΗ ΤΥΠΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Εκπαίδευση που είναι θεσμοθετημένη, σκόπιμη και προγραμματισμένη από έναν πάροχο εκπαίδευσης. Το καθοριστικό χαρακτηριστικό της μη τυπικής εκπαίδευσης είναι ότι αποτελεί προσθήκη, εναλλακτική λύση ή/και συμπλήρωμα της τυπικής εκπαίδευσης στο πλαίσιο της διαδικασίας της δια βίου μάθησης των ατόμων. Συχνά παρέχεται για να εξασφαλιστεί το δικαίωμα πρόσβασης στην εκπαίδευση για όλους. Απευθύνεται σε άτομα όλων των ηλικιών, αλλά δεν εφαρμόζει απαραίτητα μια συνεχή δομή διαδρομής- μπορεί να είναι σύντομη σε διάρκεια και/ή χαμηλής έντασης, και συνήθως παρέχεται με τη μορφή σύντομων μαθημάτων, εργαστηρίων ή σεμιναρίων. Η μη τυπική εκπαίδευση οδηγεί κυρίως σε προσόντα που δεν αναγνωρίζονται ως τυπικά προσόντα από τις αρμόδιες εθνικές εκπαιδευτικές αρχές ή σε κανένα προσόν. Η μη τυπική εκπαίδευση μπορεί να καλύπτει προγράμματα που συμβάλλουν στον αλφαριθμητισμό των ενηλίκων και των νέων και την εκπαίδευση για παιδιά εκτός σχολείου, καθώς και προγράμματα για δεξιότητες ζωής, δεξιότητες εργασίας και κοινωνική ή πολιτιστική ανάπτυξη.

ΤΡΑΥΜΑ

Το τραύμα είναι η μόνιμη συναισθηματική αντίδραση που συχνά προκύπτει από τη βίωση ενός οδυνηρού γεγονότος. Η βίωση ενός τραυματικού γεγονότος μπορεί να βλάψει την αίσθηση ασφάλειας, την αίσθηση του εαυτού και την ικανότητα του ατόμου να ρυθμίζει τα συναισθήματα και να διαχειρίζεται τις σχέσεις του. Πολύ καιρό μετά την εκδήλωση του τραυματικού γεγονότος, τα άτομα με τραύμα μπορεί συχνά να αισθάνονται ντροπή, αδυναμία, αδυναμία και έντονο φόβο.

Προτείνουμε να χρησιμοποιήσουμε τον ορισμό του τραύματος από τον Bruce D. Perry για σκοπούς συνηγορίας, καθώς είναι πολύ σχετικός με το σχολικό πλαίσιο. Ο ίδιος διακρίνει μεταξύ δύο τύπων τραύματος⁵: «Τραύμα με κεφαλαίο «Τ» ή οι εμπειρίες που πιθανόν έρχονται στο μυαλό των περισσότερων ανθρώπων όταν σκέφτονται το τραύμα: κακοποίηση, παραμέληση, φυσική καταστροφή και θάνατος».

5 LBλέπε

<https://brenebrown.com/podcast/brene-with-oprah-winfrey-and-dr-bruce-d-perry-on-trauma-resilience-and-healing/>

Τραύμα με μικρό «Τ»: «Μπορείς να έχεις μια αγαπημένη οικογένεια... αλλά αν βρίσκεσαι συνεχώς σε ένα σχολείο όπου νιώθεις ότι δεν ανήκεις, ότι δεν είσαι το σωστό χρώμα, ότι δεν είσαι το σωστό φύλο, ότι δεν έχεις τις σωστές θρησκευτικές πεποιθήσεις, ότι και αν είναι αυτό, αν βρίσκεσαι συνεχώς στην εξωτερική ομάδα, αυτό οδηγεί στις ίδιες συναισθηματικές, σωματικές και κοινωνικές συνέπειες με το τραύμα με κεφαλαίο «Τ». Αν παραταθεί αρκετά, το τραύμα με μικρό «τ» ενεργοποιεί τα συστήματα αντίδρασης στο στρες και οδηγεί στις ίδιες ακριβώς αλλαγές στον εγκέφαλο».

ΠΑΙΔΙΚΗ ΑΥΤΕΝΕΡΓΕΙΑ

Αυτενέργεια είναι η ικανότητα να λαμβάνουμε σοφές αποφάσεις και να υλοποιούμε αυτές τις αποφάσεις σε πράξεις που συνάδουν με τη ζωή που θέλουμε να ζήσουμε. Είναι επίσης μια αίσθηση αυτοαποτελεσματικότητας, η πεποίθηση ότι μπορείτε να επηρεάσετε ένα αποτέλεσμα, ότι έχετε κάποια δύναμη πάνω σε αυτό που συμβαίνει. Στο πλαίσιο του CoMap, θεωρείται επίσης ότι καθιστά την ταυτότητα και τις αντιλήψεις του ατόμου ορατές και αναγνωρίζονται ενεργά από τους άλλους, ώστε να ενισχύονται και να ενδυναμώνονται οι προσωπικές, πολιτιστικές και κοινωνικές πτυχές της ζωής του. Η προσεκτική ακρόαση, η παρουσία και η προθυμία να δει κανείς τον κόσμο μέσα από τα μάτια του παιδιού είναι μερικοί μόνο τρόποι σεβασμού της αίσθησης της δράσης ενός παιδιού. Το να επιτρέπεται στα παιδιά να εκφράζονται ελεύθερα μέσω της τέχνης και να εκτιμάτε τα αποτελέσματα είναι μια σπουδαία εκδήλωση αυτού.

ΣΥΝΗΓΟΡΙΑ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Επισκόπηση της σχετικής διεθνούς και ευρωπαϊκής νομοθεσίας και πολιτικής

ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ (UNCRC)

Παρόλο που η ΕΕ δεν έχει ολοκληρώσει τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν επικυρώσει τη Σύμβαση. Η Σύμβαση αναγνωρίζει ρητά τα δικαιώματα των παιδιών με αναπηρία στο άρθρο 23. Επιπλέον, το άρθρο 2 απαγορεύει τις διακρίσεις λόγω αναπηρίας και το άρθρο 3 ζητεί να βρίσκεται στο επίκεντρο κάθε απόφασης που αφορά τα παιδιά, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών με αναπηρία, το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού. Τα άρθρα 5 και 18 αναγνωρίζουν το αποκλειστικό δικαίωμα, τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις των γονέων για την ανατροφή των παιδιών τους και υποχρεώνουν τα κράτη μέλη να παρέχουν υποστήριξη στους γονείς για την εκπλήρωση αυτού του ρόλου με τις μορφές που χρειάζονται. Σε επίπεδο ΕΕ, το άρθρο 3 ΣΕΕ ορίζει την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού ως στόχο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο οποίος απαιτεί από αυτήν να αναπτύσσει ενεργά τις κατάλληλες νομοθετικές ή πολιτικές πρωτοβουλίες ανάλογα με τις αρμοδιότητές της.

ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Η έκθεση της UNESCO «Επανεξετάζοντας την εκπαίδευση: προς ένα παγκόσμιο κοινό αγαθό;» αποτελεί μια επικαιροποίηση από την UNESCO των προσεγγίσεων μιας από τις εκθέσεις που επηρέασαν περισσότερο τον κόσμο της εκπαίδευσης: την έκθεση Delors του 1996 «Μάθηση: Ο θησαυρός που κρύβεται μέσα μας». Το έγγραφο βασίζεται στις τεράστιες αλλαγές που βίωσε ο κόσμος τα προηγούμενα 25 χρόνια. Οι αλλαγές αυτές χαρακτηρίζονται από νέους βαθμούς πολυπλοκότητας και αντιφάσεων, οι οποίοι συνεπάγονται ακόμη μεγαλύτερη ανάγκη μετασχηματισμού της εκπαίδευσης απ' ό,τι αναφέρεται στην έκθεση Delors. Μεταξύ άλλων, εξετάζει ζητήματα που σχετίζονται με τη διακυβέρνηση της εκπαίδευσης και ειδικότερα την αρχή της εκπαίδευσης ως δημόσιου αγαθού. Η έκθεση παρουσιάζει ένα ανθρωπιστικό όραμα για την εκπαίδευση ως βασικό κοινό αγαθό. Η διάκριση αυτή είναι σημαντική σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες. Το δημόσιο αγαθό έχει μια κακή χροιά στις πρώην σοσιαλιστικές χώρες που σημαίνει, όχι μόνο ότι είναι το κράτος που είναι υποχρεωμένο να το παρέχει, αλλά και ότι δεν ανήκει πραγματικά σε κανέναν, ενώ δεν είναι αρκετά διαφανές και υπόλογο. Σε σύγκριση με αυτό, η έννοια του κοινού αγαθού τονίζει την οπτική γωνία ότι όλοι οι άνθρωποι είναι υπεύθυνοι για την εκπαίδευση - τόσο ως μαθητές όσο και ως εκπαιδευτικοί.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΚΡΙΣΗ ΣΤΗ ΜΑΘΗΣΗ

Η Παγκόσμια Τράπεζα έχει αναφερθεί στην παγκόσμια κρίση στη μάθηση: ένας αυξανόμενος αριθμός μαθητών που παρακολουθούν το σχολείο, αλλά δεν αποκτούν βασικές δεξιότητες. (Παγκόσμια Τράπεζα 2018.) Δεν πρόκειται μόνο για παιδιά που δεν έχουν πλέον πρόσβαση στο σχολείο, αλλά και για εκείνα που παρακολουθούν την επίσημη εκπαίδευση, λαμβάνουν μάλιστα κάποιο είδος απολυτηρίου, αλλά δεν αποκτούν βασικές δεξιότητες γραφής, ανάγνωσης και αριθμητικής, για να μην αναφέρουμε άλλες δεξιότητες που είναι απαραίτητες για τον 21ο αιώνα. Το σχολείο έχει ελάχιστη σχέση με την πραγματική ζωή, η οποία είναι ένα πολύπλευρο φαινόμενο. Πρώτα απ' όλα, τα σχολικά προγράμματα σπουδών είναι συχνά υπερπλήρη με δεξιότητες και ακαδημαϊκό περιεχόμενο που είναι ξεπερασμένα και χωρίς συναίνεση σχετικά με το γιατί είναι απαραίτητα για τη διδασκαλία και τη μάθηση. Το σχολείο είναι επίσης συχνά προστατευμένο από τον έξω κόσμο, πράγμα που σημαίνει ότι παρέχει ελάχιστη υποστήριξη και ανάπτυξη δεξιοτήτων στον τομέα των καθημερινών καταστάσεων της ζωής - του παρόντος και του μέλλοντος - ειδικά για εκείνους των οποίων οι γονείς είναι λιγότερο ικανοί να παρέχουν αυτή την απαραίτητη εκπαίδευση στο σπίτι παλεύοντας οι ίδιοι με πτυχές της καθημερινής ζωής.

Ταυτόχρονα, υπάρχει συναίνεση ότι υπάρχει ανάγκη αλλαγής, καθώς η ποιοτική, συμπεριληπτική εκπαίδευση αποτελεί ένα από τα κλειδιά για τη βιώσιμη ανάπτυξη σε όλο τον κόσμο. Αυτό ορίζεται στους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) των Ηνωμένων Εθνών, και η εκπαίδευση κατέχει εξέχουσα θέση, καθώς έχει λάβει τον αριθμό 4 ως ΣΒΑ. (Ηνωμένα Έθνη 2015). Υπάρχει επίσης μια αυξανόμενη συναίνεση σχετικά με τον μεταβαλλόμενο ρόλο του σχολείου και της εκπαίδευσης που απαιτεί αλλαγή προσέγγισης από την κατάρτιση υπάκουων εργατών για τη γραμμή συναρμολόγησης, στην κατάρτιση δημιουργικών, κριτικά σκεπτόμενων ανθρώπων για έναν «ρομποτικοποιημένο» κόσμο.

Στην Ευρώπη τα αποτελέσματα του PISA μειώνονται και αυτό αποτελεί προειδοποιητικό σημάδι, ανεξάρτητα από τα ερωτήματα που τίθενται γύρω από τον PISA. Σύμφωνα με την έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας, υπάρχει ένα ανησυχητικά υψηλό ποσοστό μαθητών που δεν αποκτούν καν βασικές δεξιότητες ανάγνωσης, γραφής και αριθμητικής, ενώ επισήμως δεν εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο, αλλά ολοκληρώνουν την τυπική τους εκπαίδευση.

Η ΕΕ έχει θέσει γενικούς στόχους στον τομέα της εκπαίδευσης, οι οποίοι έπρεπε να επιτευχθούν έως το 2010 και στη συνέχεια έως το 2020, χωρίς όμως πλήρη επιτυχία.

Υπάρχει μια αυξανόμενη απογοήτευση για το σχολείο ως θεσμό σε όλο τον κόσμο, η οποία αυξήθηκε μόνο κατά τη διάρκεια του κλεισίματος των σχολείων το 2020-22.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΠΥΛΩΝΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ (EPCR)

Οι αρχές του EPCR περιλαμβάνουν τα εξής:

- Καθένας έχει δικαίωμα σε ποιοτική και συμπεριληπτική εκπαίδευση, κατάρτιση και διαβίου μάθηση, προκειμένου να διατηρεί και να αποκτά δεξιότητες που του επιτρέπουν να συμμετέχει πλήρως στην κοινωνία και να διαχειρίζεται επιτυχείς μεταβάσεις στην αγορά εργασίας.
- Ανεξάρτητα από το φύλο, τη φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, τη θρησκεία ή τις πεποιθήσεις, την αναπηρία, την ηλικία ή τον σεξουαλικό προσανατολισμό, όλοι έχουν το δικαίωμα στην ίση μεταχείριση και τις ίσες ευκαιρίες όσον αφορά την απασχόληση, την κοινωνική προστασία, την εκπαίδευση και την πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες που διατίθενται στο κοινό. Οι ίσες ευκαιρίες των υποεκπροσωπούμενων ομάδων πρέπει να προωθούνται.
- Τα παιδιά έχουν δικαίωμα σε προσιτή και ποιοτική εκπαίδευση και φροντίδα στην προσχολική ηλικία.

ΕΜΠΝΕΥΣΗ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΤΟ COMAP

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Υπάρχει μια πολιτική ώθηση για την παροχή ευκαιριών στους επικεφαλής σχολείων για την άσκηση ηγετικών καθηκόντων στην υποστήριξη των εκπαιδευτικών και τη βελτίωση του σχολείου. Στο πλαίσιο αυτό, όλο και περισσότεροι εκπαιδευτικοί συμμετέχουν σε πρωτοβουλίες μάθησης από ομοτίμους, όπως η κινητικότητα Erasmus+. Ωστόσο, η πρόοδος αυτή επιβραδύνθηκε κάπως με τα αυστηρότερα και μακροβιότατα περιοριστικά μέτρα στην Ευρώπη από το 2020.

ΕΛΛΑΔΑ

Τόσο η μουσική όσο και η τέχνη είναι υποχρεωτικά μαθήματα, τόσο στην πρωτοβάθμια όσο και στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και αναφέρονται ως «Αισθητική Αγωγή». Μέσα από τα μαθήματα της Αισθητικής Αγωγής (εικαστικά και μουσική) επιτυγχάνεται η σύνδεση της υποκειμενικής οπτικής με τη συναισθηματική εμπλοκή και την κριτική σκέψη. Κατά συνέπεια, συμμετέχουν και απολαμβάνουν μια δημιουργική εξερεύνηση στον τομέα των τεχνών.

ΟΥΓΓΑΡΙΑ

Η χώρα διαθέτει ένα συγκεντρωτικό σχολικό σύστημα και ένα ενιαίο εθνικό πρόγραμμα σπουδών, αλλά παρέχεται πλήρης παιδαγωγική ελευθερία στα σχολεία και τους εκπαιδευτικούς, χωρίς να χρειάζεται να συμβουλευόμαστε άλλους φορείς της εκπαίδευσης.

Σε περίπτωση που ένα σχολείο αποφασίσει να συμπεριλάβει προγράμματα ανοικτής εκπαίδευσης στο τοπικό εκπαιδευτικό του πρόγραμμα και η σχολική αρχή το εγκρίνει, η σχολική αρχή πρέπει να παρέχει 100% χρηματοδότηση. Στην πραγματικότητα, η χρηματοδότηση συχνά απουσιάζει, οπότε η εκτέλεση των προγραμμάτων ανοικτής εκπαίδευσης εξαρτάται από τους γονείς ή από εξωτερική χρηματοδότηση.

Δεν υπάρχει κανένας νομικός περιορισμός σχετικά με το ποιος μπορεί να εισέλθει στο σχολείο και οι μαθητές είναι επίσης ελεύθεροι να εγκαταλείψουν το κτίριο ανά πάσα στιγμή, αν και ορισμένα σχολεία εφευρίσκουν τέτοιους κανόνες που είναι ρητά παράνομοι. Εάν πρόκειται για οργανωμένο πρόγραμμα, οι γονείς πρέπει να ενημερώνονται εκ των προτέρων. Εάν ένα πρόγραμμα ανοικτής εκπαίδευσης απαιτεί μεταφορά, αυτό αποτελεί σε όλες σχεδόν τις περιπτώσεις οικονομική επιβάρυνση για την οικογένεια.

ΟΛΛΑΝΔΙΑ

Η ανοικτή εκπαίδευση ενθαρρύνεται από την εθνική πολιτική στις Κάτω Χώρες σε βαθμό που δεν επηρεάζει την ευρεία αυτονομία των σχολείων. Οι επικεφαλής των σχολείων είναι αυτόνομοι και ανεξάρτητοι στη σύναψη συμπράξεων, και τα σχολεία είναι αυτόνομα να καθορίζουν τα δικά τους προγράμματα σπουδών και οι εκπαιδευτικοί να επιλέγουν τις μεθόδους διδασκαλίας τους, εφόσον πληρούν τις απαιτήσεις απόδοσης στο τέλος των σχολικών κύκλων. Αυτό δημιουργεί ένα θετικό περιβάλλον για τις πρωτοβουλίες ανοικτής εκπαίδευσης.

Οι μαθητές συμμετέχουν τακτικά και ουσιαστικά στις αποφάσεις που αφορούν το σχολείο και τη μάθησή τους, αν και δεν συμμετέχουν επίσημα στα σχολικά συμβούλια που διαθέτουν αναλογική εκπροσώπηση των γονέων και των εκπαιδευτικών. Τα συμβούλια έχουν αποφασιστικό ρόλο για τα γενικά σχολικά προγράμματα, αλλά παίζουν μόνο συμβουλευτικό ρόλο για τα προγράμματα σπουδών ή συγκεκριμένες δραστηριότητες, όπως οι συμπράξεις ανοικτής εκπαίδευσης, καθώς εμπίπτουν στην κατηγορία της αυτονομίας των εκπαιδευτικών. Ταυτόχρονα, οι γονείς έχουν αποφασιστικό ρόλο σε ζητήματα που απαιτούν την κατανομή των σχολικών κονδυλίων ή την άμεση πληρωμή από τους γονείς.

Δεν υπάρχουν περιορισμοί στην είσοδο των ατόμων στα σχολικά κτίρια, οπότε υπάρχει θετικό κλίμα για τις δραστηριότητες ανοικτής εκπαίδευσης που γίνονται εντός του σχολικού κτιρίου. Δεν υπάρχουν επίσης περιορισμοί στην ελεύθερη κυκλοφορία, οπότε δεν υπάρχουν εμπόδια σε αυτόν τον τομέα για τις δραστηριότητες ανοικτής εκπαίδευσης εκτός σχολείου

ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ - ΑΓΓΛΙΑ

Τα βρετανικά σχολεία έχουν παράδοση στο να εργάζονται σε έργα και η καλλιτεχνική έκφραση είναι από καιρό σημαντική στα σχολεία του Ηνωμένου Βασιλείου, επομένως τα προγράμματα καλλιτεχνικής εκπαίδευσης είναι δημοφιλή και εφαρμόζονται ανεξάρτητα από την πίεση των εξετάσεων.

Οι επικεφαλής των σχολείων έχουν μεγάλο βαθμό αυτονομίας όταν αποφασίζουν για τις συνεργασίες ανοικτής εκπαίδευσης. Η εκπαίδευση στο Ηνωμένο Βασίλειο βασίζεται εδώ και πολύ καιρό στην επαγγελματική συνεργασία των εκπαιδευτικών, επομένως οι εκπαιδευτικοί συμμετέχουν γενικά στη λήψη αποφάσεων. Υπάρχει επίσης σημαντικός ρόλος του μη διδακτικού προσωπικού, το οποίο επίσης συμμετέχει τακτικά.

ΓΙΑΤΙ ΚΑΙ ΠΩΣ ΝΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΕΤΕ ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΕΧΝΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ;

ΓΙΑΤΙ ΕΝΑ ΕΡΓΟ ΤΕΧΝΗΣ ΕΙΝΑΙ ΕΝΑ ΚΑΛΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ;

Κάθε παιδί έχει δικαίωμα σε ποιοτική εκπαίδευση και μάθηση. Αυτό σημαίνει ότι, όταν αρχίζετε να σκέφτεστε τη δημιουργία ενός καλλιτεχνικού έργου, πρέπει να εξετάζετε πώς θα παρέχετε την ευκαιρία συμμετοχής σε όλους τους μαθητές του σχολείου σας, ανεξάρτητα από τις διάφορες σωματικές και πνευματικές τους ικανότητες.

Ταυτόχρονα, ένα καλλιτεχνικό έργο είναι ένα εξαιρετικό εργαλείο για να αποδείξετε στους μαθητές, τους συναδέλφους σας και την ευρύτερη σχολική κοινότητα ότι με προσεκτικό σχεδιασμό είναι πράγματι δυνατό να συμμετέχουν όλοι. Δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές των οποίων τα ταλέντα δεν ανήκουν σε τομείς που παραδοσιακά εξυμνούνται από το σχολείο να έχουν μια άκρως ικανοποιητική μαθησιακή εμπειρία που μπορεί επίσης να ενισχύσει τις επιδόσεις τους στην τάξη. Δεδομένου ότι ένα καλλιτεχνικό έργο χρειάζεται ανθρώπους να επιτελέσουν ένα σύνολο διαφορετικών ρόλων, μπορείτε να βρείτε μια κατάλληλη εργασία για σχεδόν κάθε μαθητή. Θα υπάρχουν δημιουργικοί άνθρωποι που είναι καλοί στο γράψιμο ή στην κατασκευή σκηνικών και κοστούμιών, άλλοι θα έχουν την ευκαιρία να επιδείξουν τις τεχνικές τους ικανότητες με τη μουσική ή τα φώτα, άλλοι πάλι θα απολαμβάνουν να βρίσκονται στη σκηνή κ.λπ. Πολύ συχνά μια ευκαιρία να δείξει κανείς τέτοια μη σχολικά ταλέντα ανεβάζει το κοινωνικό κύρος ενός μαθητή και, στη συνέχεια, μπορεί να αυξηθούν ακόμη και οι επιδόσεις του στην τάξη.

Επίσης, οι τέχνες παρέχουν ένα μέσο έκφρασης συναισθημάτων και σκέψεων που είναι δύσκολο να εκφραστούν στις παραδοσιακές σχολικές δραστηριότητες. Αυτό παρέχει ένα καλό έδαφος για την αναγνώριση και την ανακούφιση από το τραύμα. Η καλλιτεχνική θεραπεία έχει καθιερωθεί εδώ και πολύ καιρό ως ένα επιτυχημένο εργαλείο θεραπείας - και δεν απαιτεί καλλιτεχνικό ταλέντο. Μια πρόσφατη μελέτη⁶ δείχνει ότι η θεραπεία τέχνης είναι ιδιαίτερα ευεργετική για τους επιζώντες παρατεταμένων ή επαναλαμβανόμενων τραυμάτων. Επίσης, μια μελέτη του 2021⁷ αναφέρει ότι η θεραπεία τέχνης μπορεί να ωφελήσει τα παιδιά που έχουν βιώσει τραύμα. Η καλλιτεχνική θεραπεία μπορεί επίσης να είναι ευεργετική για την αντιμετώπιση του άγχους και της κατάθλιψης, κοινά συμπτώματα τραυματικών εμπειριών, σύμφωνα με μια ανασκόπηση μελετών⁸.

6 Schouten, K., Van Hooren, S., Knipscheer, J., Kleber, R., & Hutschemaekers, G. (2019). Θεραπεία τέχνης με επίκεντρο το τραύμα στη θεραπεία της διαταραχής μετατραυματικού στρες: Μια πιλοτική μελέτη. *Journal of Trauma & Dissociation*, 20(1), 114-130.

7 Braito, I., Rudd, T., Buyuktaskin, D. et al. (2022) Ανασκόπηση: Συστηματική ανασκόπηση της αποτελεσματικότητας της ψυχοθεραπείας με τέχνη σε παιδιά με διαταραχές ψυχικής υγείας. *Ir J Med Sci* 191, 1369-1383

8 Uttley L, Scope A, Stevenson M, et al. (2015) Συστηματική ανασκόπηση και οικονομική μοντελοποίηση της κλινικής αποτελεσματικότητας και της οικονομικής αποδοτικότητας της καλλιτεχνικής θεραπείας μεταξύ ανθρώπων με μη-ψυχωτικές ψυχικές διαταραχές. *Southampton (UK): NIHR Journals Library- Health Technology Assessment*, No. 19.18). 19.18).

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΝΟΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Ένα συμπεριληπτικό περιβάλλον είναι ασφαλές με κάθε έννοια της λέξης.

Όταν σχεδιάζετε τον τόπο διεξαγωγής του έργου σας (μπορεί να είναι μέσα στο σχολικό κτίριο ή έξω από αυτό) είναι απαραίτητο να ενημερωθείτε για τις διάφορες ανάγκες των συμμετεχόντων. Εκτός από τα πιο προφανή ζητήματα, όπως η βασική ασφάλεια (π.χ. όχι σαθρά πατώματα ή ελεύθερα καλώδια) ή η πρόσβαση σε αναπηρικό αμαξίδιο, πρέπει να εξετάσετε αν ο χώρος είναι εύκολα προσβάσιμος για όλους ανά πάσα στιγμή (π.χ. οι εργαζόμενοι μπορεί να δυσκολευτούν να πάνε σπίτι τους αν οι πρόβες διαρκούν μέχρι αργά το απόγευμα ή αν διοργανώνονται τα Σαββατοκύριακα). Ο καλύτερος τρόπος για να βεβαιωθείτε ότι ο χώρος είναι αποδεκτός για κάθε συμμετέχοντα είναι να τους συμπεριλάβετε στον σχεδιασμό από την αρχή. Ένας ασφαλής χώρος χρειάζεται ορισμένα όρια. Αν περιμένετε από τους συμμετέχοντες να εκφραστούν καλλιτεχνικά, πρέπει να βεβαιωθείτε ότι αισθάνονται ασφαλείς όταν το κάνουν, ειδικά όσο ακόμα αναπτύσσουν τις δεξιότητες και τα προϊόντα τους.

Θα πρέπει επίσης να δημιουργήσετε έναν χώρο που δεν είναι μόνο σωματικά ασφαλής, αλλά όπου οι συμμετέχοντες μπορούν να εκφράσουν τη γνώμη τους, τις ανησυχίες τους, τους φόβους τους, αλλά και την ευτυχία και την ικανοποίησή τους. Για το σκοπό αυτό, είναι εξαιρετικά σημαντικό να οικοδομήσετε εμπιστοσύνη μέσα στην ομάδα και επίσης να θέσετε από κοινού κανόνες ώστε να είναι δυνατή η σωστή ανατροφοδότηση, αλλά μόνο με εποικοδομητικό, μη παρεμβατικό τρόπο.

Η δημιουργία ενός ψυχικά και πνευματικά ασφαλούς περιβάλλοντος για όλους είναι δύσκολη, αλλά η διατήρησή του καθ' όλη τη διάρκεια του έργου είναι σχεδόν αδύνατη. Αν οι μαθητές σας και οι άλλοι συμμετέχοντες νιώθουν πάθος για την τέχνη τους, είναι πολύ πιθανό να έχουν κάποιες συγκρούσεις κατά διαστήματα. Πρέπει να βεβαιωθείτε ότι θα μάθουν να επικοινωνούν την απογοήτευσή τους με σεβασμό. Οι μαθητές που είναι πολύ ταλαντούχοι μπορεί να είναι ιδιαίτερα δύσκολοι στο χειρισμό τους από αυτή την άποψη και μπορεί να χρειάζονται μια απαλή αλλά σταθερή προσέγγιση για να περιορίσουν τη συμπεριφορά τους. Η δουλειά του καθηγητή/ διαμεσολαβητή είναι να υποστηρίξει μια μαθησιακή διαδικασία στην οποία η ανάπτυξη των μαθητών είναι ο πιο σημαντικός στόχος.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ

Σε μια ιδανική περίπτωση, ο ρόλος του συντονιστή είναι παρασκηνιακός και αφήνει τις περισσότερες δραστηριότητες στους συμμετέχοντες μαθητές και καλλιτέχνες. Πρόκειται για μια δύσκολη θέση, αρκετά ασυνήθιστη για τους περισσότερους εκπαιδευτικούς. Πρέπει να είστε παρόντες, να παρακολουθείτε τη διαδικασία, να επιτρέπετε την πρόοδο, αλλά να παρεμβαίνετε όσο το δυνατόν λιγότερο.

Να θυμάστε ότι κάθε στιγμή της δημιουργίας του καλλιτεχνικού προϊόντος είναι μια ευκαιρία μάθησης για τους μαθητές και τους άλλους συμμετέχοντες, αλλά είναι μάθηση μέσω της πράξης. Θα πρέπει επίσης να θυμάστε ότι οι μαθητές είναι ικανοί να κάνουν πολύ περισσότερα

απ' ότι νομίζουν οι περισσότεροι ενήλικες, αν τους δοθεί η ευκαιρία και νιώσουν ότι τους εμπιστεύονται.

Ένα σχεδόν πλήρως καθοδηγούμενο από τους μαθητές έργο θα προσφέρει τις ευρύτερες δυνατότητες μάθησης. Ωστόσο, η παρουσία σας ως συντονιστής είναι απαραίτητη για την αποφυγή της πλήρους αποτυχίας. (Η δοκιμή και το λάθος, ωστόσο, είναι πολύ ευεργετική για τη μάθηση).

Μετά την επιλογή του θέματος, οι μαθητές θα πρέπει να καθοδηγούνται από εσάς και τον καλλιτέχνη στις διάφορες φάσεις του έργου. Οι μαθητές μπορούν επίσης να οργανώσουν την παρουσίαση των προϊόντων σε εσωτερικό ή ευρύτερο κοινό.

ΕΜΠΛΟΚΗ ΤΩΝ ΣΥΝΑΔΕΛΦΩΝ ΣΑΣ - ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

Καθώς αυτά τα έργα τέχνης έχουν σχεδιαστεί για να είναι σχολικά έργα, είναι σημαντικό να εξετάσετε ποιοι από τους συναδέλφους σας πρόκειται να συμμετάσχουν.

Πρώτα απ' όλα, θα πρέπει να έχετε την ηγεσία του σχολείου στο πλευρό σας. Αυτό είναι απαραίτητο για διάφορους λόγους: η ηγεσία του σχολείου θα πρέπει να κατανοήσει την παιδαγωγική αξία του σχεδίου σας, η σχολική ατζέντα μπορεί να χρειαστεί κάποιες προσαρμογές, πιθανόν να χρησιμοποιήσετε σχολικές εγκαταστάσεις και εξοπλισμό, μπορεί να χρειαστείτε υποστήριξη από άλλους εκπαιδευτικούς ή μη εκπαιδευτικό προσωπικό, αλλά μπορεί ακόμη και να εμπλακούν σε περίπτωση καταγγελίας. Βεβαιωθείτε ότι η ηγεσία του σχολείου ενημερώνεται και βεβαιωθείτε ότι οι μαθητές συμμετέχουν σε αυτή τη διαδικασία ενημέρωσης, ώστε αυτό το στοιχείο του σχεδίου να είναι επίσης συμμετοχικό.

Ίσως θελήσετε να εμπλέξετε και άλλους εκπαιδευτικούς, για παράδειγμα εκπαιδευτικούς τέχνης, στη διαδικασία. Σε μια τέτοια περίπτωση, βεβαιωθείτε ότι ο ρόλος σας ως συντονιστή και κυρίως ο ρόλος του καλλιτέχνη δεν έχει καταληφθεί, ότι οι μαθητές συμφωνούν με την εμπλοκή ενός συγκεκριμένου εκπαιδευτικού, ότι ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι σαφής για όλους και ότι ο εκπαιδευτικός παίζει σύμφωνα με τους συμφωνημένους κανόνες. Σε περίπτωση πιθανών προβλημάτων ή αμφιβολιών, μπορείτε να εξετάσετε το ενδεχόμενο να προσλάβετε αντί αυτού έναν εξωτερικό παράγοντα, όπως έναν τοπικό καλλιτέχνη. Το ίδιο ισχύει και για κάθε μη διδακτικό προσωπικό που μπορεί να εμπλέξετε στη διαδικασία, όπως ο επιστάτης που μπορεί να διαδραματίσει κρίσιμο ρόλο.

Ταυτόχρονα, οι συνάδελφοί σας πρέπει να είναι ενημερωμένοι και να έχουν την κυριότητα του έργου σας όσο το δυνατόν περισσότερο. Ειδικά όταν χρειάζεστε αναπληρωτή ή παίρνετε μαθητές εκτός τάξης, η θετική νοοτροπία σχετικά με το έργο είναι σημαντική. Είναι ζωτικής σημασίας να καταστήσετε σαφές στους συναδέλφους σας την παιδαγωγική αξία του έργου σας.

ΧΡΗΣΗ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΣΕ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ

Η προσέγγιση του έργου CoMap προωθεί τη χρήση της ψηφιακής πλατφόρμας του για την ανταλλαγή έργων τέχνης με άλλους και την έμπνευση από το έργο τους. Αυτό ενισχύει το άνοιγμα της προσέγγισης, αλλά προσθέτει επίσης ορισμένα στοιχεία που πρέπει να ληφθούν υπόψη. Πρόκειται για ένα επίκαιρο θέμα, καθώς μετά το κλείσιμο των σχολείων είναι σαφής η επιθυμία των μαθητών, των γονέων αλλά και των εκπαιδευτικών να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν ψηφιακά εργαλεία για να συμπληρώνουν (και όχι να αντικαθιστούν) τις δια ζώσης δραστηριότητες στο σχολείο και στο ευρύτερο πλαίσιο της εκπαίδευσης.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ

Για εκπαιδευτικούς σκοπούς, τα σχολεία μπορούν να απαιτούν από τα παιδιά να φέρνουν τις δικές τους συσκευές (συνήθως αναφέρονται ως συστήματα “**φέρτε τη δική σας συσκευή**”, “BYOD”) στην τάξη. Σε τέτοιες περιπτώσεις, είναι σημαντικό όχι μόνο να διασφαλιστεί ότι τα παιδιά έχουν ένα εργαλείο με το οποίο μπορούν να εργαστούν, αλλά και ότι το εν λόγω εργαλείο είναι κατάλληλο για το σκοπό του. Ενώ είναι φυσικό τα παιδιά να φέρνουν τα δικά τους στυλό και τετράδια, υπάρχει μεγάλη συζήτηση γύρω από την πολιτική BYOD, ιδίως όσον αφορά τις ανησυχίες για την συμπερίληψη σε σύγκριση με την προσωπική φύση των ψηφιακών συσκευών. Δεν θα χρησιμοποιούσαμε κοινόχρηστα smartphones ως ενήλικες και οι περισσότεροι άνθρωποι έχουν παρόμοια συναισθήματα για τα tablet ή τους φορητούς υπολογιστές. **Οι πολιτικές BYOD έχουν πολλά πλεονεκτήματα**, μια σαφή θετική επίδραση στη μάθηση, και αυτά υπερτερούν των ανησυχιών που προκύπτουν (π.χ. παίζοντας παιχνίδια ή μπαίνοντας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης αντί να εργάζεστε), ειδικά αν συνοδεύονται από ενδιαφέρουσες εργασίες. Επίσης, δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές να συνεχίσουν ό,τι έχουν δουλέψει εκτός της αίθουσας διδασκαλίας. Για μια **συμπεριληπτική πολιτική BYOD, τα σχολεία πρέπει να κατανοήσουν ποιος χρειάζεται υποστήριξη με την παροχή μιας συσκευής**, και αν χρησιμοποιούνται ψηφιακές συσκευές, πρέπει να υπάρχει μια δανειστική βιβλιοθήκη ή παρόμοιες λύσεις για όσους δεν μπορούν να αγοράσουν μια συσκευή.

Δεδομένου ότι είναι σχετικά περίπλοκο να δημιουργηθεί ένα περιβάλλον που να βασίζεται στην πλήρη συναίνεση, συνιστάται στους εκπαιδευτικούς να χρησιμοποιούν διαδικτυακές υπηρεσίες που δεν απαιτούν εγγραφή ή στις οποίες η εγγραφή είναι προαιρετική, αλλά είναι δυνατή η πλήρης χρήση των υπηρεσιών χωρίς εγγραφή.

Είναι επίσης καλή ιδέα να δίνεται στους μαθητές η ελευθερία να επιλέγουν μεταξύ παρόμοιων υπηρεσιών, εάν η συνεργατική χρήση δεν είναι απολύτως απαραίτητη. Για παράδειγμα, αν ζητείται από τους μαθητές να έχουν ένα μαθησιακό ημερολόγιο, θα πρέπει να τους προσφέρετε να χρησιμοποιήσουν έναν ιστότοπο ιστολογίου ή μικρο-ημερολογίου, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ή ένα έγγραφο εκτός σύνδεσης.

ΜΕΤΡΙΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Το να είμαστε και να κάνουμε πράγματα online είναι μέρος της ζωής όλων των μαθητών μας. Ως δάσκαλος, γονέας/κηδεμόνας ή άλλος εκπαιδευτικός, έχετε καθήκον να υποστηρίξετε τους ανηλίκους, ώστε να περιηγούνται στο διαδίκτυο με τρόπο που να λαμβάνει υπόψη τόσο τα δικαιώματά τους όσο και την ευημερία τους. Συνεπώς, είναι σημαντικό να εγκαταλείψετε τις προσεγγίσεις πρόληψης των κινδύνων και να αρχίσετε να μετριάζετε ενεργά τους κινδύνους.

Δεν υπάρχει αμφιβολία για μια ορισμένη ιεράρχηση των δικαιωμάτων των παιδιών: **πρέπει να κάνουμε ό,τι μπορούμε για να αποτρέψουμε κάθε κίνδυνο για τη ζωή.** Παρόλα αυτά, ατυχήματα και περιστατικά συμβαίνουν και παιδιά - δυστυχώς - πεθαίνουν. Ωστόσο, πρέπει να διδάσκετε στα παιδιά ορισμένες δεξιότητες, για παράδειγμα, για να αποφύγουν να τα χτυπήσει αυτοκίνητο και να τους επιτρέψετε να βγαίνουν από το σπίτι κάθε μέρα. Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης είναι γεμάτα από ιστορίες για παιδιά που έχουν βλαφθεί, κυρίως σε διανοητικό επίπεδο, από διαδικτυακές δραστηριότητες. Η απάντηση για πολλούς είναι να εμποδίζουν τα παιδιά να μπαίνουν στο διαδίκτυο (παρουσία τους) ή να χρησιμοποιούν ορισμένα διαδικτυακά εργαλεία, όπως τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, αλλά αυτή η προσέγγιση οδηγεί μόνο στο να αντιμετωπίζουν τα παιδιά αυτές τις καταστάσεις κρυφά, χωρίς υποστήριξη από ενήλικες που θα μπορούσαν να εμπιστευτούν. Ομοίως με την πλοήγηση στους δρόμους, **πρέπει να διδάξουμε στα παιδιά μας πώς να αναγνωρίζουν και να αντιμετωπίζουν τους διαδικτυακούς κινδύνους και βλάβες** - και έτσι να αρχίσουμε να παρέχουμε ένα άλλο βασικό δικαίωμα, το δικαίωμα στην εκπαίδευση. Πρέπει επίσης να εξασφαλίσουμε ένα οικογενειακό και σχολικό περιβάλλον όπου τα παιδιά θα αισθάνονται ασφάλεια να ζητούν τη συμβουλή ενηλίκων (κυρίως γονέων/κηδεμόνων) αν αισθάνονται άβολα, λυπημένα ή σε κίνδυνο - παρέχοντας έτσι το βασικό δικαίωμα να μεγαλώνουν σε ένα περιβάλλον αγάπης και φροντίδας.

Οι έρευνες έχουν επιβεβαιώσει ότι, για τα σημερινά παιδιά, η παρουσία στο διαδίκτυο και εκτός διαδικτύου σημαίνει μια συνέχεια και όχι δύο ξεχωριστά πεδία ζωής. Τα διαδικτυακά εργαλεία και, κυρίως τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, παρέχουν την πλατφόρμα για να συναντηθούν, να οργανώσουν την κοινωνική τους ζωή, να εκφράσουν απόψεις και να συζητήσουν, να διευρύνουν τους ορίζοντές τους και να γνωρίσουν τον κόσμο γύρω τους. Ως εκ τούτου, οι οργανώσεις για τα δικαιώματα των παιδιών έχουν επισημάνει τη σημασία της πρόσβασης στο διαδίκτυο - παρέχοντας έτσι μια σειρά από βασικά δικαιώματα των παιδιών, όπως το δικαίωμα στην ελευθερία του λόγου, το δικαίωμα στην ειρηνική συνάθροιση και, πάλι, το δικαίωμα στην εκπαίδευση. Όταν η νομοθεσία, η οικογένεια ή το σχολείο επιχειρεί να εμποδίσει την πρόσβαση, παραβιάζει όλα αυτά τα δικαιώματα, ενώ οι ενέργειές τους σίγουρα δεν δικαιολογούνται από την πρόληψη κινδύνων ως αναλογικό στοιχείο. Είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι η πρόσβαση των ενηλίκων στα ηλεκτρονικά γραμματοκιβώτια, στα κοινωνικά δίκτυα και σε άλλους προσωπικούς διαδικτυακούς χώρους, καθώς και τα περισσότερα λεγόμενα εργαλεία γονικού ελέγχου, παραβιάζουν επίσης το βασικό δικαίωμα στην ιδιωτικότητα.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Οι πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης είναι διαδικτυακές πλατφόρμες που παρέχουν χώρο για **την ανταλλαγή και προβολή περιεχομένου**. Η μορφή, ο τρόπος και η δημοσιότητα του κοινοποιούμενου περιεχομένου διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των πλατφορμών. Ωστόσο, το βασικό ενοποιητικό χαρακτηριστικό τους είναι ότι όλοι οι χρήστες έχουν τη δυνατότητα να μοιράζονται μεταξύ τους τον ίδιο τύπο περιεχομένου που μπορούν να δουν και άλλοι χρήστες. **Η ηλικία στην οποία τα παιδιά αρχίζουν να ασχολούνται με τέτοιες πλατφόρμες μειώνεται ραγδαία.**

Η πλατφόρμα CoMap είναι μια ασφαλής, περιορισμένης χρήσης πλατφόρμα κοινωνικής δικτύωσης που παρέχει επίσης τη δυνατότητα εκμάθησης και εξάσκησης της σχετικής διαδικτυακής δεοντολογίας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

Μια από τις πιο διαδεδομένες πρακτικές που παραβιάζουν τα δικαιώματα των παιδιών και την προστασία των δεδομένων είναι η συνήθης πρακτική της λήψης γενικής συγκατάθεσης από τους γονείς για φωτογραφίες και βίντεο, συχνά για μια ολόκληρη σχολική χρονιά. Ενώ το δικαίωμα των παιδιών να δίνουν τη συγκατάθεσή τους είναι περιορισμένο, έχουν το δικαίωμα να εκφράζουν τη γνώμη τους και πρέπει να εισακούονται. Αυτό σημαίνει ότι

- τα παιδιά όλων των ηλικιών πρέπει να δίνουν τη συγκατάθεσή τους για τη δημιουργία και τη χρήση φωτογραφιών και βίντεο, η γονική συγκατάθεση επιτρέπει μόνο αυτή την ήδη δοθείσα συγκατάθεση στο πλαίσιο της ηλικίας που ορίζεται από τον ΓΚΠΔ (είναι μεταξύ 13 και 16 ετών, ανάλογα με τη χώρα,
- πάνω από την ηλικία συναίνεσης, το να ζητάτε τη γονική συναίνεση είναι παράνομο.

Είναι επίσης απαραίτητο το παιδί να κατανοήσει πλήρως σε τι συναινεί. Συνεπώς, η γενική συναίνεση δεν είναι κατάλληλη, αλλά είναι απαραίτητο να ζητείται συναίνεση για κάθε χρήση κάθε εικόνας. Η συνήθης πρακτική των σχολείων, αλλά και ορισμένων εκπαιδευτικών, να μοιράζονται φωτογραφίες σε ιστότοπους και μέσα κοινωνικής δικτύωσης είναι συνήθως μη εξουσιοδοτημένη και συνεπώς παράνομη.

Το δικαίωμα στη λήθη πρέπει να διασφαλίζεται από το πρόσωπο ή το ίδρυμα που χειρίζεται τις εικόνες ή το βίντεο, αλλά στην πραγματικότητα είναι πολύ δύσκολο να διασφαλιστεί, καθώς οι εικόνες και τα βίντεο αντιγράφονται τακτικά σε άλλους ιστότοπους. Έτσι, σε γενικές γραμμές, συνιστάται να μην κοινοποιείτε δημόσια βίντεο με παιδιά και να περιορίζετε τις φωτογραφίες σε εκείνες που δεν έχουν αναγνωρίσιμο παιδί.

Μια άλλη σημαντική ανησυχία για τα δικαιώματα των παιδιών αφορά τα **δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας**. Αν και, στην περίπτωση των ανηλίκων, οι γονείς ενεργούν ως κηδεμόνες, τα παιδιά εξακολουθούν να είναι οι κάτοχοι των δικαιωμάτων. Έτσι, μια ζωγραφιά, ένας πίνακας, ένα ποίημα, ένα κείμενο κ.λπ. που έχει δημιουργηθεί από ένα παιδί δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ελεύθερα, **πρέπει να ληφθεί η συγκατάθεση του παιδιού (που μπορεί να ανακληθεί) και η συγκατάθεση του γονέα, για** παράδειγμα για την κοινοποίησή του σε μια δημόσια πινακοθήκη στον ιστότοπο του σχολείου ή στην πλατφόρμα CoMap.

Για λεπτομερέστερες οδηγίες προς τους εκπαιδευτικούς σχετικά με τη χρήση ψηφιακών εργαλείων στη διδασκαλία και τη μάθηση, δείτε αυτόν τον οδηγό για τους εκπαιδευτικούς, που αναπτύχθηκε από τον εταίρο της κοινοπραξίας CoMap IPA μαζί με την Ευρωπαϊκή Ένωση Σχολικών Διευθυντών: <https://library.parenthelp.eu/seafarers-guide/>

«Ο ΔΙΑΒΟΛΟΣ ΚΡΥΒΕΤΑΙ ΣΤΙΣ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ» - ΤΙ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ ΓΙ' ΑΥΤΟ;

Όταν προσπαθείτε να πείσετε άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως τον επικεφαλής του σχολείου ή τους εκπαιδευτικούς, να υιοθετήσουν αυτή τη μεθοδολογία, ίσως χρειαστεί να αντιμετωπίσετε κάποιες κοινές αμφιβολίες ή αντιληπτά προβλήματα. Αυτή η ενότητα έχει σχεδιαστεί για να σας βοηθήσει να βρείτε μια απάντηση σε αυτές τις αμφιβολίες.

Ο ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΠΤΥΧΙΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ

Η μεθοδολογία CoMap προσφέρει εκπαιδευτικό υλικό για τους καλλιτέχνες που θα δουλέψουν με τους μαθητές, ενώ ο εκπαιδευτικός είναι πάντα παρών κατά τη διάρκεια των συνεδριών: Ωστόσο, ενθαρρύνονται να μην διακόπτουν τον καλλιτέχνη που διευθύνει τις συνεδρίες, αλλά να τον υποστηρίζουν με τις επαγγελματικές παιδαγωγικές τους γνώσεις, αν χρειαστεί.

ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΟΛΟΙ ΟΙ ΔΑΣΚΑΛΟΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ

Η όλη ιδέα της ανοικτής εκπαίδευσης βασίζεται στο γεγονός ότι οι εκπαιδευτικοί δεν μπορούν να είναι οι ειδικοί σε όλα, επομένως είναι προς όφελος όλων να φέρνουν ή να επισκέπτονται εξωτερικούς εμπειρογνώμονες. Ο εκπαιδευτικός εξακολουθεί να παραμένει σε θέση αρχηγού μάθησης και βοηθά στην προετοιμασία, τη διευκόλυνση και ηγείται των συζητήσεων μετά τη δραστηριότητα ανοικτής εκπαίδευσης, αλλά κατά τη διάρκεια της συνεδρίας ο ειδικός για την ίδια την τέχνη και την καλλιτεχνική εκπαίδευση είναι κάποιος άλλος.

ΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΚΑΤΑΛΛΗΛΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ

Είναι μια κοινή παρανόηση ότι οι καλλιτέχνες ζουν έναν αντισυμβατικό τρόπο ζωής, ότι δεν αποτελούν τα κατάλληλα πρότυπα για τα παιδιά ή ότι οι αξίες τους δεν ευθυγραμμίζονται με τις αξίες των σχολείων. Όταν προσλαμβάνετε έναν καλλιτέχνη, δεν προσκαλείτε ένα πρότυπο, αλλά ένα άτομο με συγκεκριμένες δεξιότητες και στάσεις απέναντι στην τέχνη. Συμπεριλαμβάνοντας τον καλλιτέχνη στην (τυπική ή άτυπη) τάξη προσθέτετε στην ποικιλομορφία της ομάδας που υποστηρίζει την κοινωνικοσυναισθηματική μάθηση των μαθητών. Οι καλλιτέχνες βιώνουν διαφορετικούς τρόπους έκφρασης και έχουν διαφορετικές επαγγελματικές πορείες και αυτό τους βοηθά να κατανοήσουν πώς ο κόσμος μπορεί να αντιμετωπιστεί με πολλούς τρόπους.

ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΑΛΛΑΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Πολλές χώρες στην Ευρώπη έχουν ένα άκαμπτο πρόγραμμα σπουδών, ωστόσο, η μεθοδολογία CoMap σας επιτρέπει να ξεκινήσετε από τα μικρά και να παραμείνετε εντός των ορίων της επιτρεπόμενης ελευθερίας, όσο στενή κι αν είναι αυτή. Η εισαγωγή της μεθοδολογίας που προτείνεται στο έργο CoMap είναι επίσης κάτι που μπορείτε να εφαρμόσετε εντός των ορίων ενός συγκεντρωτικού προγράμματος σπουδών. Όλες οι ευρωπαϊκές χώρες προσφέρουν κάποιο επίπεδο παιδαγωγικής ελευθερίας και οι εκπαιδευτικοί μπορούν να επιλέξουν τις μεθόδους διδασκαλίας που ταιριάζουν καλύτερα στις μαθησιακές ανάγκες των μαθητών τους.

Η ΤΕΧΝΗ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΧΡΗΣΙΜΗ

Ενώ δίνεται μεγάλη έμφαση σε άλλα, φαινομενικά πιο «χρήσιμα» μαθήματα, και μπορεί να υπάρχει πίεση τόσο από το διδακτικό σώμα όσο και από τους γονείς να δοθεί έμφαση σε αυτά, η τέχνη είναι ένας τρόπος να δοθεί έμφαση στην ευημερία και τη γενική ψυχική υγεία των μαθητών (και των εκπαιδευτικών), καθώς και να τους δοθεί ένα εργαλείο αυτοέκφρασης. Είναι ιδιαίτερα ένα εξαιρετικό εργαλείο για όσους δεν απολαμβάνουν ή δεν είναι επιτυχημένοι στις προφορικές ή γραπτές εργασίες. Ταυτόχρονα, θα βρείτε επίσης στοιχεία σε αυτή την εργαλειοθήκη σχετικά με τα οφέλη των τεχνών για την ανάπτυξη δεξιοτήτων για την πιο παραδοσιακή σχολική μάθηση.

ΕΙΝΑΙ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟ ΝΑ ΒΓΑΙΝΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΚΤΙΡΙΟ

Πολλά σχολεία δεν υποστηρίζουν καμία δραστηριότητα έξω από το σχολικό κτίριο λόγω των ανησυχιών των εκπαιδευτικών ή ορισμένων γονέων/κηδεμόνων για την ασφάλεια των παιδιών. Είναι αδύνατο και πολύ επιζήμιο να προσποιούμαστε ότι τα παιδιά μπορούν να προστατευτούν από κάθε βλάβη με το να μην τους επιτρέπεται απλώς να βγαίνουν από το κτίριο κατά τη διάρκεια της ημέρας. Αντ' αυτού, συνιστούμε να αφιερώσετε χρόνο για να τους διδάξετε τα βασικά μέτρα ασφαλείας (π.χ. πώς να διασχίζουν το δρόμο), την υλικοτεχνική υποδομή και ενδεχομένως να ζητήσετε έναν επιπλέον εκπαιδευτικό ή έναν εθελοντή από τους γονείς/κηδεμόνες που θα έρθει μαζί σας και θα σας βοηθήσει να διασφαλίσετε την ασφάλεια των μαθητών. Ταυτόχρονα, ανεξάρτητα από την εθνική νομοθεσία για το θέμα αυτό, αποτελεί παραβίαση των δικαιωμάτων των παιδιών ο περιορισμός της ελευθερίας τους, επομένως, η υλικοτεχνική υποδομή και η προπαρασκευαστική προσέγγιση είναι τεκμηριωμένη.

ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΑΛΑΝΤΟΥΧΑ ΣΤΙΣ ΤΕΧΝΕΣ

Όταν η τέχνη χρησιμοποιείται ως μέθοδος επικοινωνίας ή ως εργαλείο για την επεξεργασία του τραύματος, δεν έχει να κάνει με το ταλέντο ή την ποιότητα της τέχνης. Η τέχνη είναι ένα εργαλείο αυτοέκφρασης, ένας τρόπος επικοινωνίας με τους μαθητές με έναν νέο τρόπο, επομένως, η εστίαση πρέπει να είναι στη συναισθηματική πτυχή και όχι στο συγκεκριμένο επίπεδο του καλλιτεχνικού αποτελέσματος. Ωστόσο, θα υπάρξουν μορφές τέχνης για τις

οποίες κάποια παιδιά δεν αισθάνονται άνετα (πιστεύουν ότι δεν μπορούν να σχεδιάσουν ή να ζωγραφίσουν), οπότε η πιο περιεκτική προσέγγιση είναι η παροχή διαφόρων μορφών τέχνης, π.χ. με την παροχή πλαστελίνης (play-doh) ή υπολογιστών.

Η ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΛΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΔΟΥΛΕΙΑ

Το ανοικτό σχολείο έχει προωθηθεί ως μια προσέγγιση που δημιουργεί ένα ελκυστικό περιβάλλον για τη μάθηση των παιδιών, ενώ παράλληλα ενισχύει τους δεσμούς με τις τοπικές κοινότητες. Η τοπική τεχνογνωσία και εμπειρία που ενσωματώνεται στη μάθηση στο σχολείο και δημιουργεί συνδέσεις με τον πραγματικό κόσμο προσφέρει τρόπους για πιο ουσιαστική μάθηση και οδηγεί σε καλύτερη παρακίνηση των μαθητών, αλλά και των εκπαιδευτικών.

Ενθαρρύνεστε να ξεκινήσετε από μικρά, να χρησιμοποιήσετε τα θετικά αποτελέσματα ως μέσο για να αυξήσετε την κλίμακα των δραστηριοτήτων και τις αποτυχίες για να βελτιωθείτε.

Ταυτόχρονα, όλα τα σχολεία στοχεύουν στην κάλυψη των διαφόρων μαθησιακών αναγκών των παιδιών. Η υιοθέτηση πρακτικών ανοικτής εκπαίδευσης απαιτεί επενδύσεις, ιδίως επειδή τα σχολεία και οι εκπαιδευτικοί πρέπει να δημιουργήσουν τα απαραίτητα πλαίσια και διαδικασίες. Όμως, όπως συμβαίνει με τα περισσότερα νέα πράγματα, μόλις δημιουργηθούν, διευκολύνουν πραγματικά το διδακτικό έργο.

«ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΣΤΟ ΜΙΣΘΟ ΜΟΥ»

Γι' αυτό χρειάζεστε την ηγεσία του σχολείου και άλλους εκπαιδευτικούς στο πλευρό σας. Ίσως θελήσετε να συμπεριλάβετε το καλλιτεχνικό πρόγραμμα στην κανονική σας εργασία ως επικεφαλής ή συντονιστής τάξης, καθώς η ευθύνη σε έναν τέτοιο ρόλο είναι πάντα πέρα από τα μαθήματα και επικεντρώνεται στην κοινωνική-συναισθηματική ανάπτυξη των μαθητών. Αν θέλετε να το συμπεριλάβετε στις δραστηριότητες του μαθήματός σας, ασκήστε την παιδαγωγική σας ελευθερία. Επίσης, σε ορισμένα σχολεία οι εκπαιδευτικοί πληρώνονται για τις εξωσχολικές δραστηριότητες.

ΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ ΔΕΝ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ, ΚΑΙ ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ, ΔΩΡΕΑΝ

Η μεθοδολογία CoMap προωθείται ως δραστηριότητα ανοικτής εκπαίδευσης για διάφορους λόγους. Ένας από αυτούς είναι η εστίαση στο σχολείο. Στη μη τυπική ή άτυπη εκπαίδευση, οι εκπαιδευτικοί συχνά ή κυρίως εργάζονται ως μη αμειβόμενοι εθελοντές. Ωστόσο, στην ανοικτή εκπαίδευση, οι δραστηριότητες βρίσκονται εντός των ορίων των επίσημων διατάξεων για την υποχρεωτική εκπαίδευση. Δεδομένου ότι η κυβέρνηση έχει την ευθύνη για την παροχή των οικονομικών μέσων για την υποχρεωτική εκπαίδευση, από τη στιγμή που το καλλιτεχνικό σας έργο γίνεται αποδεκτό ως δραστηριότητα ανοικτής εκπαίδευσης, η πληρωμή των καλλιτεχνών φροντίζεται επίσης υπό κανονικές συνθήκες. Ομοίως, τα απαραίτητα υλικά και σκηνικά θα πρέπει να χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό του σχολείου ή από άλλες διατάξεις για τη σχολική εκπαίδευση σε ένα πλαίσιο ανοικτής εκπαίδευσης.

PARTNERS OF THE COMAP PROJECT

Birmingham City University [United Kingdom]

CTI [Greece]

EA [Greece]

IPA [Netherlands]

LMA [Hungary]

TU Dresden CODIP [Germany]

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has received funding from the European Commission under grant agreement 2020-1-UK01-KA227-SCH-094553.

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.